

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra strukturální politiky a rozvoje venkova

Studijní program: N 6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Strukturální politika EU a rozvoj venkova

**Možnosti využití financování z fondů
Evropské unie vybranou obcí**

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Petra Pártlová Ph.D

Autor:

Bc. Michaela Netrdová

2012

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to - v nezkrácené podobě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

České Budějovice

Bc. Michaela Netrdová

Poděkování

Děkuji Ing. Petře Pártlové Ph.D. za metodické vedení a odbornou pomoc při vypracování mé diplomové práce a zároveň děkuji starostce obce Ocmanice Marii Bojanovské za poskytnutí informací, cenné rady a zkušenosti.

OBSAH

1	Úvod.....	3
2	Literární přehled	5
2.1	Obec	5
2.1.1	Rozpočet obce.....	5
2.1.2	Financování obcí.....	6
2.2	Územní plánování, rozvoj obce	7
2.3	Implementace rozvoje obce	8
2.4	Regionální rozvoj.....	8
2.4.1	Regionalizace.....	9
2.4.2	Region.....	9
2.4.3	Typologie regionů.....	10
2.5	Regionální politika.....	14
2.5.1	Počátky regionální strukturální politiky	14
2.5.2	Definice regionální politiky	16
2.5.3	Motivy existence regionální politiky	17
2.5.4	Principy regionální politiky	18
2.5.5	Nástroje regionální politiky	23
2.6	Strukturální politika	24
2.6.1	Cíle strukturální politiky.....	25
2.6.2	Nástroje strukturální politiky	27
2.7	Operační programy	29
2.7.1	OP pro cíl Konvergence.....	30
2.7.2	OP pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	30
2.7.3	OP pro cíl Evropská územní spolupráce.....	31
2.8	Program rozvoje venkova	31
2.9	Strategické dokumenty ČR	32
2.9.1	Národní strategický referenční rámec.....	32
2.9.2	Národní rozvojový plán	33
3	Metodika práce	35
4	Praktická část	36
4.1	Základní charakteristiky obce Ocmanice.....	36
4.1.1	Historie obce	36
4.1.2	Současnost obce.....	36
4.2	SWOT analýza obce	37

4.2.1	Strategická vize obce	42
4.2.2	Návrhy změn v obci	43
4.3	Rozpočet obce	44
4.4	Tématické operační programy	46
4.4.1	Integrovaný operační program	47
4.4.2	Operační program životní prostředí	53
4.4.3	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost	61
4.4.4	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost	63
4.4.5	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace	67
4.5	Regionální operační program NUTS Jihovýchod	68
4.5.1	Prioritní osa 1: Dostupnost dopravy	69
4.5.2	Prioritní osa 2: Rozvoj udržitelného cestovního ruchu	71
4.5.3	Prioritní osa 3: Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel	72
4.5.4	Prioritní osa 4: Technická pomoc	74
4.6	Program rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013	74
4.6.1	Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví	75
4.6.2	Osa 2 – Zlepšování životního prostředí a krajiny	77
4.6.3	Osa 3 – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova	79
4.6.4	Osa 4 – Leader	84
4.7	Realizované projekty ve vybrané obci	85
4.7.1	Program obnovy venkova	86
4.7.2	Programy v rámci EU	88
4.8	Navrhovaný projekt pro obec Ocmanice	89
5	Závěr	92
6	Summary	94
7	Seznam použité literatury	95
8	Seznam grafů, schémat a tabulek	99
9	Přílohy	100

1 Úvod

Evropská unie, jejíž je Česká republika od 1. května roku 2004 součástí, se snaží podporovat méně vyspělé oblasti s cílem přiblížit úroveň vyspělosti všech zemí Evropské unie. Česká republika, mimo hlavního města Prahy, patří k méně vyspělým regionům (80 % HDP/obyv. průměru EU). Právě takovýmto regionům poskytuje Evropská unie pomoc formou dotace z Evropských fondů. Povinností České republiky je dostatečně informovat potencionální žadatele o možnostech, které jim Evropská unie přináší a plně tak využít rozpočtu, který jí byl poskytnut.

Možnost podpory ze strany Evropské unie existovala také v předvstupním období do roku 2004. Zde mohla ČR čerpat podporu z předvstupních programů SAPARD, ISPA A LEADER. Vstupem ČR do EU vznikla možnost čerpání finančních prostředků z Evropské unie, tedy první programovací období 2004 – 2006, kde bylo pro Českou republiku vyčleněno 1 454 mil EUR. V současné době je v běhu 2. sedmileté programovací období 2007 – 2013, kde může Česká republika čerpat okolo 750 mld korun. Podporu mohou využívat neziskové a příspěvkové organizace, územně samosprávné celky (obce, kraje), státní instituce (školy) a podnikatelské subjekty. Finanční podpora ze strukturálních fondů představuje až 2/3 celkové finanční pomoci. Prostředky se čerpají z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Kohezního fondu.

Já se ve své diplomové práci zaměřuji na možnost získání finančních prostředků ze strukturálních fondů pro obec Ocmanice. Tato problematika je v dnešní době velice aktuální, bohužel většina malých obcí trpí nedostatkem informovanosti a kvalifikovanosti potřebné k získání žádané finanční dotace. Právě pro malé obce, do 500 obyvatel, je určena tato diplomová práce, která poskytuje přehled o dotačních titulech, ze kterých by se vybrané obce mohli ucházet o finanční prostředky.

Diplomová práce je rozdělena na 2 části – teoretickou a praktickou. Teoretická část poskytuje základní informace o regionální politice, její historii a podmínkách fungování. Dále jsou zde popsány fondy Evropské unie a jednotlivé programové dokumenty EU.

Stěžejní část práce je praktická část, která je zaměřena na možnosti finanční podpory z EU pro obce do 500 obyvatel. V této části jsou popsány jednotlivé dotační tituly, ve kterých jsou obce oprávněnými žadateli. Dané informace jsou konkretizovány na vybranou obec Ocmanice a v závěru práce je pro danou obec navržen projekt na získání finanční podpory v rámci EU.

2 Literární přehled

2.1 Obec

Postavení obcí upravuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Ve své samostatné působnosti pečuje mimo jiné v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb svých občanů. Za tím účelem může obec zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky. Může rovněž na základě smlouvy spolupracovat s jinými obcemi, a to při plnění konkrétního úkolu, na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí nebo zakládáním právnických osob podle obchodního zákoníku dvěma nebo více obcemi. [1]

Podle rozsahu výkonu státní správy v přenesené působnosti zákon 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů rozlišuje:

- obecní úřad obce s rozšířenou působností (205 obcí) - k 1. 1. 2010
- obec s pověřeným obecním úřadem (393 obcí)
- obec se základním rozsahem přenesené působnosti (6250 obcí) - k 1. 1. 2010

2.1.1 Rozpočet obce

Rozpočty územních samosprávných celků jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy, ve kterých se soustřeďují jak příjmy, které obec získá na základě jejich přerozdělení v rozpočtové soustavě, tak příjmy generované jejich vlastní činností, a ty se rozdělují a používají na financování veřejných a smíšených statků prostřednictvím veřejného sektoru územní samosprávy, nebo prostřednictvím soukromého sektoru. Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán, stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě, s využitím nenávratného,

neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování, který je typický pro všechny veřejné rozpočty.

Rozpočet a celý rozpočtový proces lze chápat jako nástroj zabezpečení a financování obecní politiky. Nástroj, který dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. [2]

Jak již bylo výše zmíněno, rozpočet obce se skládá z příjmů a výdajů. Mezi příjmy obce můžeme zahrnout:

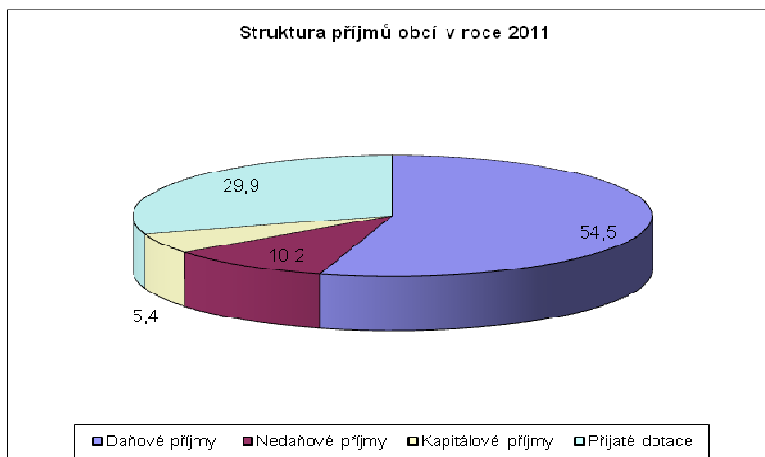
- Daňové příjmy
- Nedaňové příjmy
- Kapitálové příjmy
- Přijaté dotace

Mezi výdaje obce patří běžné výdaje a kapitálové výdaje. Běžné výdaje se používají na běžné potřeby v daném rozpočtovém období, a kapitálové výdaje, které slouží k financování dlouhodobých, zejména investičních potřeb přesahujících jedno rozpočtové období. [2]

2.1.2 Financování obcí

Financování informuje o tom, z jakých zdrojů byl kryt deficit rozpočtu, případně jak bylo naloženo s přebytkem rozpočtu.

Graf č. 1 - Struktura příjmů obcí v roce 2011

Zdroj: [2]

Jak je z grafu na předcházející straně patrné, nejvýznamnějším zdrojem příjmů rozpočtu jsou pro každou obec daňové příjmy. Mezi druhé nejvýznamnější příjmy můžeme zahrnout přijaté dotace. Většina obcí by se bez pomoci krajů, státu a EU neobešla.

2.2 Územní plánování, rozvoj obce

Územní plánování je činnost, v jejímž rámci je nutno sladit zájmy samosprávy na rozvoji obce či kraje, zájmy dotčených orgánů a v neposlední řadě zájmy jednotlivých vlastníků nemovitostí. Při hledání kompromisu nelze plně vyhovět všem subjektům, ale vždy je třeba sledovat princip rovnováhy tří aspektů – ekonomického, ekologického a sociálního.

Dne 1. ledna 2007 nabyl účinnosti nový stavební zákon, tj. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Jde o koncepčně novou právní normu obsahující nejen nové instituty, ale i nové postupy a procesy v územním plánování a stavebním řádu.

Cílem územního plánování je vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, tj. rozvoj, který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území.

Územní plánování ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví. Přitom chrání krajinu jako podstatnou složku prostředí života obyvatel a základ jejich totožnosti. S ohledem na to určuje podmínky pro hospodárné využívání zastavěného území a zajišťuje ochranu nezastavěného území a nezastavitelných pozemků. [3]

Základními nástroji územního plánování jsou:

- Územně plánovací podklady – územně analytické podklady, územní studie
- Politika územního rozvoje – dokument s celorepublikovou působností
- Zásady územního rozvoje – krajský dokument

- Územní plán – dokument obce
- Regulační plán – dokument pro část území
- Územní rozhodnutí [3]

2.3 Implementace rozvoje obce

Po dokončení přípravné fáze municipální politiky, do které spadá zpracování a schválení rozvojové koncepce obce (regionu), přichází na řadu část realizační, tzn. soubor nástrojů, aktivit a dílčích úkonů, kterými uvádí obce do praxe závěry schváleného rozvojového dokumentu. Tuto část municipální (regionální) politiky nazýváme IMPLEMENTACÍ rozvojové koncepce.

Implementace rozvojového dokumentu je nejobtížnějším úkolem obce. Úmyslně uvádíme „obce“ (nikoliv pouze představitelů obce), protože stejně jako u přípravy a zpracování programu rozvoje a dalších koncepčních podkladů je názor a aktivní přístup veřejnosti a její podpora realizovaným záměrům jednou z nejdůležitějších součástí. Implementace stojí na čtyřech základních pilířích:

- koordinace zpracování rozvojových koncepcí
- stanovení implementačních atributů
- motivace, kontrola
- zajištění zpětných vazeb v rámci municipální politiky [4]

2.4 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj je proces zabezpečující růst ekonomického a sociálního potenciálu regionu, jehož využívání má vést ke zvyšování životní úrovně obyvatelů, k sociálnímu a ekonomickému rozvoji státu, při zachování trvale udržitelného rozvoje. [5]

2.4.1 Regionalizace

Regionalizace je činnost směřující k vymezení regionu. Každé takové vymezení je pouze subjektivní teoretickou koncepcí, reálně regiony neexistují. Vymezení regionů je prováděno na základě dvou hledisek – objektivního a subjektivního. Objektivním vymezením se rozumí stanovení pevnosti vazeb mezi složkami regionu a subjektivním vymezením je stanovení regionu na základě úkolů výzkumu. Úkolem regionalizace je určit typické rysy, procesy, způsoby vývoje a vazby tak, aby byly ukázány charakteristické rysy regionu.

Regionalizace může být prováděna 2 způsoby:

- Regionalizace shora – snaha vymežit typická území regionů
- Regionalizace zdola – vychází se od základních jednotek. Dvě a více jednotek se silnějšími vazbami mezi sebou než k okolním jednotkám vytvářejí region. Tento způsob regionalizace umožňuje snížit subjektivnost při vymezení regionu. [5]

2.4.2 Region

Všeobecná encyklopedie Diderot definuje pojem region jako: „Část zemského povrchu s určitými typickými znaky. Existují dva základní druhy regionů:

- 1) Fyzicko-geografický – vymezený na základě fyzicko-geografických znaků (reliéfu, klimatu, půd, vodstva apod.). Vyznačuje se vysokou mírou homogenity
- 2) Sociálně-geografický (nodální) – vymezený na základě relativně uzavřených prostorových vztahů, zejména dojížděky. Vyznačuje se určujícím vztahem středisko – zázemí.“ [6]

Ekonomické definice regionu zohledňují, na rozdíl do zeměpisných, společné výrobní vzorce, tržní vazby, směr ekonomické závislosti či povahu trhu práce. Funkcionální definice pak kladou důraz na sociální vztahy a interakce (včetně takových společenských zvyklostí jako jsou způsoby rekreace, cestování či trávení volného času). Podle funkcionálního přístupu jsou regiony hodnoceny na základě kritérií kulturních nebo jazykových, či podle vzorců sociální komunikace.

Z institucionálního hlediska je možno regiony považovat za institucionální struktury, buď historicky konstituované, či vytvořené uměle s určitou rolí ve vztahu k administrativě vyššího celku. Některé studie vymezují regiony v rámci umístění na škále centrum-periferie, jiné zase dle vztahu politického systému regionu k politickému systému vyššího celku.

2.4.3 Typologie regionů

V českém vědeckém prostředí stále neexistuje konsens či ustálená typologie regionů, která by mohla sjednotit různorodá východiska a která by se mohla stát „odrazovým“ můstkem pro další výzkum aspektů regionální politiky.

Dělení regionů lze provést podle široké škály hledisek. Např. hledisko hospodářského potenciálu, hledisko Evropské komise, hledisko vlády České republiky, hledisko administrativního členění, geografické hledisko či hledisko míry supranacionality.

2.4.3.1 Dělení podle hospodářského potenciálu

Na základě hospodářského potenciálu rozděluje Harrop regiony do následujících skupin:

- Nedostatečně rozvinuté periferní regiony
- Upadající a staré industriální regiony
- Centrální regiony
- Rychle se rozvíjející regiony [7]

2.4.3.2 Dělení podle potřeb Evropské komise

Výkonné a rozhodující orgány států či EU pracují s jinými typologiemi, které vychází vstříc konkrétním regionálním podmínkám daného celku. Jedná se především o regiony, které kvůli svému nedostatečnému rozvoji vyžadují přímou podporu.

EU dělí regiony do těchto skupin:

- Zaostalé regiony, vyznačující se nedostatkem infrastruktury, nízkými příjmy, neefektivní zemědělskou produkcí a nízkou úrovní pracovní síly,
- Regiony poznamenané průmyslovým úpadkem či ekonomickou recesí,
- Periferní regiony, které trpí geografickou izolací,
- Příhraniční regiony, jakožto zvláštní varianta periferních regionů,
- Regiony s urbanistickými problémy,
- Venkovské regiony, jakožto zvláštní typ zaostalých regionů. [8]

2.4.3.3 Dělení podle potřeb České republiky

Česká republika na základě zákona č. 248/2000 Sb. O podpoře regionálního rozvoje regiony dělí:

- Strukturálně postižené regiony, ve kterých se projevují negativní projevy strukturálních změn
- Hospodářsky slabé regiony, které na základě hospodářského a sociálního rozvoje vykazují podstatně nižší úroveň rozvoje, než je průměrná úroveň v ČR
- Venkovské regiony, které jsou charakterizovány nízkou hustotou zalidnění, odlivem obyvatel, apod.
- Ostatní regiony, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů (např. příhraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony postižené živelnou pohromou atd...) [9]

2.4.3.4 Dělení podle geografického hlediska

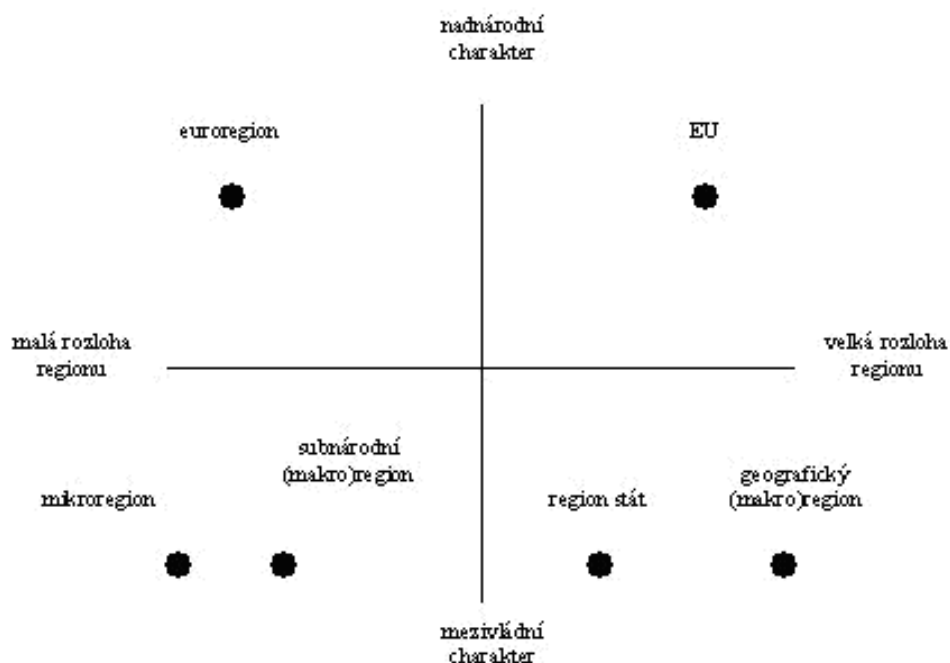
Podle geografického hlediska lze regiony dělit do čtyř skupin, od nejmenších po regiony velké geografické rozlohy:

- Mikroregion
- Subnárodní (makro)region
- Region stát
- Geografický (makro)region [10]

2.4.3.5 Dělení podle míry supranacionality

Jedná se o kvalitativně odlišnou kategorii, pro kterou není přímo rozhodující rozloha, ale nadnárodní charakter. Příkladem mohou být euroregiony, či samotná EU.

Schéma č. 1 - Vztah kvantitativního a kvalitativního dělení regionů

Zdroj: internet [10]

2.4.3.6 NUTS regiony

V EU se pro nejrůznější vzájemná porovnávání používá tzv. nomenklatura územních statistických jednotek – NUTS (z francouzského „Nomenclature des unités terotoriales statistice“). Klasifikace NUTS byla zavedena Statistickým úřadem Evropských společenství (Eurostatem) ve spolupráci s ostatními orgány EU pro potřeby klasifikování jednotné unifikované struktury územních jednotek. Klasifikace je určena především pro tyto účely:

- Potřebu regionální politiky EU, na základě které je podle jednotlivých cílů poskytována pomoc ze strukturálních fondů

- Potřebu regionálních statistik členských států EU (zejména z důvodu komparace srovnatelných území)
- Provádění analytických rozborů ekonomických ukazatelů v jednotlivých regionech a možnosti vyhodnocování zásahů regionální politiky. [11]

Vláda usnesením č. 707/1998 doporučila vymezit statistické územní jednotky na území ČR ve shodě s vymezením NUTS v rámci EU. Proto je klasifikace CZ – NUTS vypracována na podkladě metodických principů a standardu Eurostatu.

Územní jednotky NUTS v ČR pro potřeby statistické a analytické a pro potřeby EU se vymezují takto:

- NUTS 1 – je územní jednotkou typu velkých oblastí (zemí, makroregionů) daného státu (největší regionální srovnávací jednotkou) tvoří ji obvykle několik jednotek úrovně NUTS 2. ČR bude vedena jako NUTS 1.
- NUTS 2 – je jednotkou řádově nižší, obvykle odpovídá úrovni středního článku územně správního členění daného státu. Tuto oblast nazýváme regiony soudržnosti (v ČR jich existuje 8)
- NUTS 3 – je jednotkou vesměs odpovídající úrovni nejnižšího územně správního regionu státní správy (úroveň okresů a případně krajů). V ČR sem patří 14 krajů.
- NUTS 4 – představuje úroveň okresů, případně mikroregionů. Zařazení okresů ČR odpovídá počtem obyvatel i rozlohou zvyklostem v EU.
- NUTS 5 – jedná se o úroveň obcí, případně „pověřených“ obcí, tj. obcí s přenesenou působností státní správy. [12]

Kritériem pro zařazení do příslušné úrovně NUTS je počet obyvatel, přičemž obyvatelem se rozumí osoba, která má v daném území trvalé bydliště.

Tabulka č. 1 – Úrovně NUTS dle počtu obyvatel

Jednotka	Minimální počet obyvatel	Maximální počet obyvatel
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	800 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: [12]

Regiony NUTS 2 a 3 mají přímou vazbu na strukturální fondy, podle nichž se vymezují regiony pro podporu v rámci cílů 1, 2 a 5b a rovněž příhraniční oblasti programu INTERREG. Regiony soudržnosti jsou deklarovány v zákoně 248/2000 Sb. O podpoře regionálního rozvoje. Zákon uvádí: „pro potřeby spojené s koordinací a realizací hospodářské a sociální soudržnosti, spočívající zejména ve využívání finančních prostředků z předvstupních a strukturálních fondů Evropských společenství se zřizují regiony, jejich územní vymezení je totožné s územními statistickými jednotkami NUTS 2.“ [9]

Schéma č. 2 – Rozdělení ČR do regionů NUTS

Zdroj: [13]

2.5 Regionální politika

2.5.1 Počátky regionální strukturální politiky

V počátcích evropské integrace nebyla ze strany Společenství věnována problematice strukturální politiky v regionální dimenzi žádná zvláštní pozornost. Nově

vzniklé uskupení se orientovalo na náročné cíle především v oblasti budování celní unie jako výchozího stupně pro realizaci pozdějšího jednotného vnitřního trhu, na institucionální výstavbu, na položení základů společných politik – zemědělské, dopravní, obchodní, na vztahy ke třetím zemím i na vymezení vztahů mezi Společenstvím a jednotlivými členskými zeměmi. Zvláštní pozornost pak byla věnována politice sociální. [14]

Strukturální politika ve vztahu k regionům neměla v těchto dimenzích své specifické postavení, ale její určité náznaky lze nalézt v některých jednotlivých člancích Smlouvy. V těchto souvislostech lze zmínit následující ustanovení Smlouvy o EHS:

- *„Posláním Společenství je vytvoření společného trhu a postupné odstraňování rozdílů mezi hospodářskými politikami členských států, podporovat harmonický rozvoj hospodářských činností ve Společenství, nepřetržitý a vyvážený růst, vyšší stabilitu, rychlejší zvyšování životní úrovně a užší kontakty mezi členskými státy.*
- *Vytvoření Evropského sociálního fondu pro zlepšování možností zaměstnávání pracovníků má přispět ke zvýšení jejich životní úrovně.*
- *Založení Evropské investiční banky pro napomáhání hospodářského růstu Společenství vytvářením nových zdrojů.*
- *Za státní (národní) podpory slučitelné se společným trhem mohou být považovány*
  - *Podpory, které mají napomáhat hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností,*
  - *Podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu,*
  - *Podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí.*
- *Úkolem Evropské investiční banky je přispívat k vyrovnanému a plynulému rozvoji společného trhu v zájmu Společenství prostřednictvím kapitálových trhů a z jejich vlastních zdrojů. Za tímto účelem napomáhá neziskovým poskytováním půjček a záruk financování následujících projektů ze všech odvětví hospodářství:*
  - *Projektů na rozvíjení méně rozvinutých regionů,*

- *Projektů na modernizaci nebo reorganizaci podniků nebo vytvořením nových činností, které vyžadují postupné vytváření společného trhu a které díky svému rozsahu nebo povaze nemohou být plně pokryty různými způsoby financování existujícími v každém z členských států*
- *Projektů společného zájmu pro více členských států, které díky svému rozsahu nebo povaze nemohou být plně pokryty různými způsoby financování existujícími v každém z členských států.* [14]

Z výše uvedených textů Smlouvy o EHS je zřejmé, že Společenství přenechávalo v počátcích své existence aktivitu v oblasti strukturální politiky národním politikám svých šesti členských zemí (Belgie, Německo, Francie, Itálie, Lucembursko, Nizozemí). Regionální pohled je v tomto období na okraji zájmu Společenství a je zmiňován pouze v souvislosti s úkoly Evropské investiční banky nebo v souvislosti s poskytováním státních podpor. Protože je strukturální politika zejména regionálního rozměru ponechávána zcela v kompetenci členských zemí, Společenství v té době, s výjimkou Evropského sociálního fondu, nevytváří žádné finanční zdroje její realizaci. [14]

2.5.2 Definice regionální politiky

Přestože se vznik regionální politiky datuje do 30. let 20. století, do současnosti nedošlo v teorii ani v praxi alespoň k rámcovému sjednocení názorů na obsahové vymezení tohoto pojmu, které by mělo relativně univerzální platnost. Důvody spočívají především v úzké vazbě regionální politiky na celkovou hospodářskou politiku, která se vyznačuje rozsáhlou koncepční rozmanitostí.

Výkladový slovník „Dictionary of Human Geography“ definuje regionální politiku takto: Regionální politika je součást státní politiky, ovlivňující rozmístění hlavních ekonomických zdrojů a aktivit na celém území státu nebo jeho části. Regionální politika zahrnuje opatření napomáhající jednak k růstu stupně ekonomické aktivity v území, kde je vysoká nezaměstnanost a malé naděje na přirozený ekonomický růst a na druhé straně opatření sloužící kontrole ekonomických aktivit v územích s nadměrným růstem. [15]

V knize „Regional Policy: A European Approach“ je uvedena následující definice: „Regionální politika představuje všechny veřejné intervence vedoucí ke zlepšení geografického rozdělení ekonomických činností, respektive se pokouší napravit určité prostorové důsledky volné tržní ekonomiky ve smyslu dosažení dvou vzájemně závislých cílů: ekonomického růstu a zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů. [16]

Učebnice „Základy prostorové ekonomiky“ charakterizuje regionální politiku jako: „Soubor opatření a nástrojů, pomocí kterých má dojít ke zmírnění nebo odstranění rozdílů v ekonomickém rozvoji dílčích regionů.“ [17]

2.5.3 Motivy existence regionální politiky

Regionální politika využívá pro realizaci svých cílů různých postupů vůči jednotlivým regionům. Problémovým regionům jsou poskytovány určité výhody, zatímco jiné regiony jsou v nevýhodě nebo je na ně uvalena fyzická kontrola. Z globálního hlediska lze spatřovat důvody regionální politiky ve čtyřech rovinách.

- Ekonomické motivy
- Ekologické motivy
- Sociální motivy
- Politické motivy [17]

Základním **ekonomickým motivem** pro regionální politiku je plné využití všech výrobních faktorů, především pracovní síly. Tímto by došlo ke snížení nezaměstnanosti, kterou většina těchto regionů trpí. Dalšími ekonomickými motivy, které jsou významným argumentem pro regionální politiku jsou argumenty ekonomického růstu, optimálního rozmístění firem, náklady přelidnění a regionální nerovnováha a inflace.

Už od počátku 70. let je jedním z významných motivů regionální politiky argumentace týkající se životního prostředí – **ekologické motivy**. Obecně tedy platí, že regionální politika se provádí nejen v zájmu obyvatel méně rozvinutých regionů, ale rovněž v zájmu lidí, žijících ve stále více přelidněných aglomeracích. Finanční chudobu zaostávajících regionů je možné překonat vzrůstajícím znehodnocením životního prostředí v oblastech koncentrace.

Prvotním impulzem regionální politiky byly **sociální motivy** a ne ekonomické důvody. Jako první argument můžeme označit plnou zaměstnanost. Hlavním důvodem vzniku regionální politiky byla sociální potřeba zajistit každému práci. Dalším faktorem je regionální rozdělování příjmů. Regionální diferenciací v rozdělování příjmů lze vysvětlit mnoha faktory, ale toto vysvětlení neospravedlňuje nerovnosti mezi regiony z hlediska sociální spravedlnosti. Úkolem regionální politiky je tedy přijmout opatření vedoucí ke zmírnění nadměrné regionální diferenciací v příjmové oblasti.

Poměrně výjimečně se ve prospěch regionální politiky na státní úrovni klade čistě **politická argumentace**. Výsledky celostátních voleb v mnoha zemích ukazují, že lidé v méně rozvinutých regionech jsou si více vědomi své situace, než lidé v prosperujících regionech. Důsledkem toho jsou nejen odlišné volební výsledky, ale zejména nepřátelské postoje vůči státní politice v předemných regionech. [17]

2.5.4 Principy regionální politiky

Regionální politika EU v období 1989 – 2000 Byla založena na několika základních principech, jejichž výčet byl zveřejněn v Nařízení Rady. Pro programové období 1989 - 1993 se jedná o Nařízení Rady (EHS) č. 2052/88 z 24. června 1988 o úkolech strukturálních fondů a jejich efektivnosti a o koordinaci jejich činností navzájem, jakož i činností Evropské investiční banky a dalších existujících finančních nástrojů. V období 1994 – 1999 byly zásady definovány v Nařízení Rady (EHS) č. 2081/93 z 20. července 1993 doplňující nařízení (EHS) č. 2052/88 o úkolech strukturálních fondů a jejich efektivnosti a o koordinaci jejich činností navzájem, jakož i činností Evropské investiční banky a dalších existujících finančních nástrojů, které tyto zásady převzaly. Pro období 2000 – 2006 byly principy zakotveny v Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech.

V těchto třech programových obdobích byly platné následující zvláštní principy regionální politiky EU – programování, partnerství, koncentrace, doplňkovost a monitoring a vyhodnocování.

2.5.4.1 Princip programování

Cíle regionální politiky EU jsou realizovány pomocí projektů, které jsou posuzovány v rámci víceletých, do fází rozdělených, programů. Tento princip byl zaveden po první fázi vývoje regionální politiky. Před reformou regionální politiky EU Komise schvalovala jednotlivé projekty samostatně. Tento projektový přístup byl však nahrazen přístupem programovým, neboť reforma očekávala, že předkládání projektů v rámci určitých programů zlepší a zjednoduší dosahování cílů a sladování činností regionální politiky EU. [18]

Programování v členských státech v současnosti probíhá na základě vypracování několika základních dokumentů, na jejichž povinnost zpracování je odkaz v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999. Tyto dokumenty musí respektovat limity položené strategickými obecnými zásadami společenství. Členské státy definují v Národním strategickém referenčním rámci (pro dané programové období), který navazuje na Národní rozvojový plán pro dané období, jejich představu o oblastech, které by měly být regionální politikou podporovány. Je zde také vymezen počet operačních programů a jejich zaměření. Tato zpráva je pak postoupena Komisi, která se vyjádří ke konkrétní podobě a formě pomoci dané členské zemi. Komise nemusí souhlasit s podobou vypracovaného Národního strategického referenčního rámce a může ho vrátit členské zemi na přepracování. Je evidentní, že kromě možnosti odmítnutí, tak také četnými konzultacemi s členskými státy může Komise velmi silně ovlivňovat podobu regionální politiky. V roce 1993 byly zavedeny Jednotné programové dokumenty, které v reakci na kritiku složitosti postupů tvorby a schvalování programových rámců, zavádějí jednodušší procedury. [18]

Princip programování je klasicky považován za důležitý prvek reformy regionální politiky EU v roce 1988. Je evidentní, že schvalování projektů v rámci programových období vneslo do regionální politiky EU více přehlednosti, stability a jistoty. Na druhou stranu přijímání projektů v programových obdobích se může jevit jako zdlouhavé a pro některé subjekty i jako velmi komplikované. Princip

programování rozhodně otevřel prostor novým specializovaným subjektům, jako jsou například rozvojové agentury. [18]

2.5.4.2 Princip partnerství

Tato zásada byla zakotvena v právu ES při reformě regionální politiky EU. Princip partnerství má zajistit, že členské státy (na národní a místní úrovni) a Komise budou spolupracovat, tak aby došlo k naplnění cílů regionální politiky EU. Spolupráce probíhá po celý proces přípravy, realizace, monitorování a hodnocení operačních programů a je vykonávána tak, že neodporuje institucionálním, právním a finančním pravomocem subjektů a orgánů, které se na spolupráci podílí. Kromě této vertikální linie principu partnerství je možné zmínit i horizontální úroveň. [19]

To znamená, že subjekty a instituce na úrovni členského státu, ale i příjemci musí vzájemně spolupracovat. Tím, že zajišťuje kooperaci různých úrovní, princip partnerství se podílí na efektivnějším zacílení projektů na problematické aspekty regionů a států. Spolupráce podporuje lepší a inovativnější přístupy k vyrovnávání hospodářských a sociálních rozdílů mezi regiony. Přesto, čím více zapojených subjektů, tím více práce na poli administrativním. Může docházet k prodlužování vyjednávacích, konzultačních anebo schvalovacích procesů, což zpomaluje implementaci regionální politiky EU. [19]

2.5.4.3 Princip koncentrace

Princip koncentrace, jako jeden z významných principů reformy roku 1988 se vykládá jako princip koncentrace úsilí, který spočívá v co nejefektivnějším čerpání finančních prostředků na realizaci předem stanovených cílů těmi nejpostiženějšími regiony. Podpora by měla být soustředěna na větší aktivity - projekty, které přinesou významnější efekt, než pokud by finanční pomoc byla rozdrobena na vyšší počet menších projektů. [19]

2.5.4.4 Princip adicionality

Adicionalita je důležitou zásadou, neboť stanovuje, že finanční zdroje, které členský stát získá z fondů, jsou doplňkem veřejných výdajů. Rozhodně nenahrazují výdaje členských států, státy musí zachovat úroveň svých výdajů i během programového období. Financování projektů ze strukturálních fondů slouží tím pádem pouze posilování národních zdrojů. Umožňuje rychlejší a efektivnější realizaci projektů, než by to bylo možné jen s využitím národních veřejných financí. [19]

2.5.4.5 Princip monitoringu a vyhodnocování

Princip monitorování je významným principem, neboť jeho hlavním poselstvím je zajištění efektivního čerpání finančních prostředků. Za zajištění aplikace principu monitoringu a vyhodnocování zodpovídá národní monitorovací výbor. Důležitost tohoto principu potvrdilo i nařízení č. 1260/1999, které ho považuje za jeden z klíčových pro zajištění průhlednosti a efektivnosti operací strukturálních fondů. Přestože EU nařizuje monitorování a vyhodnocování implementace regionální politiky EU, setkává se realizace tohoto principu s kritikou. Především je kritice podroben kontrolní mechanismus EU, který místy duplikuje národní mechanismy. Monitoring a vyhodnocování se soustředí předně na finanční otázku projektů a nezohledňují jiné aspekty, například jeho vhodnost nebo úroveň souladu s prioritami regionální politiky EU. [19]

Období 2007 - 2013

Principy regionální politiky pro období 2007 - 2013 jsou definovány v hlavě I, v kapitole IV, člancích 9 - 17 v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. Července 2006 (viz kapitola Sekundární právo) jako tzv. zásady pomoci. Na základě tohoto nařízení je pak zpracován i popis zásad v této kapitole. V programovacím období 2007 - 2013 jsou dodržovány principy doplňkovosti, provázanosti, koordinace a souladu, programování, partnerství, územní úroveň provádění, roporcionální intervence, sdíleného řízení a princip adicionality. [20]

Následuje charakteristika principů, které ještě nebyly popsány v předchozí části.

2.5.4.6 Doplnkovost, provázanost, koordinace a soulad

Doplnkovost v regionální politice EU má být zajištěna fondovou podporou, která k národním opatřením (včetně regionálních a místních) doplňuje a integruje priority Společenství. Cílem tohoto principu je také zajistit provázanost mezi prioritami Společenství a jeho politikami a činnostmi. To musí být patrné nejen ve strategických obecných zásadách Společenství, ale i ve strategickém referenčním rámci a v operačních programech. Koordinace Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, Evropského rybářského fondu a EIB a dalších finančních nástrojů je, dle této zásady, zajišťována Komisí a členskými státy. Článek 9, Hlavy I, Kapitoly IV, ve kterém je tato první zásada definována dále uvádí, že veškeré „operace financované z fondů musí být v souladu se Smlouvou a s akty přijatými na jejím základě“. [20]

2.5.4.7 Územní úroveň provádění

Odpovědnost za provádění operačních programů nesou povinně členské státy. Tato povinnost se vztahuje k územní úrovni tak, aby to nebylo v rozporu s institucionálním uspořádáním daného členského státu. [20]

2.5.4.8 Proporcionální intervence

Zásada proporcionální intervence říká, že finanční a správní zdroje jsou proporcionálně navázány na míru financování EU. Tyto zdroje musí být úměrné celkové výši výdajů přidělených na operační program. [20]

2.5.4.9 Sdílené řízení

Komise a členské státy se podílí v rámci sdíleného řízení na plnění rozpočtu, který byl přidělen fondům. Komise zaštiťuje především kontrolu existence a řádného fungování řídicích a kontrolních systémů v členských státech, stanoví platební lhůty nebo pozastavuje všechny platby a kontroluje úhradu předběžných plateb. [20]

2.5.5 Nástroje regionální politiky

Nástroje regionální politiky se obvykle člení do dvou základních skupin, a to na nástroje makroekonomické a mikroekonomické povahy. Nicméně se používají i některé ostatní nástroje, které nemají primární ekonomický obsah. [17]

2.5.5.1 Makroekonomické nástroje

Užití makroekonomických cílů je pro řešení regionálních problémů silně omezeno ostatními národohospodářskými cíli, zejména udržením inflace na žádoucí úrovni, vyrovnanosti platební bilance nebo případné realizace cílů průmyslové či agrární politiky.

- **Fiskální politika** – využívá státní rozpočet k meziregionálnímu přerozdělování, a to formou daní a odvodů.
- **Monetární politika** – její součástí je ovlivňování peněz v ekonomice. Využití pro řešení regionálních problémů je velmi přísně omezeno vzhledem k jejím negativním vlivům na inflaci.
- **Protekcionismus** – státní ovlivňování dovozu prostřednictvím dovozních limitů.

[17]

2.5.5.2 Mikroekonomické nástroje

Hlavním posláním mikroekonomických nástrojů je ovlivňovat rozhodování ekonomických subjektů o jejich prostorové lokalizaci. Podle toho, na který ekonomický subjekt jsou nástroje zaměřeny, je lze rozdělit do dvou základních skupin:

- Nástroje ovlivňující prostorový pohyb pracovních sil,
- Nástroje působící na prostorový pohyb kapitálu.

Mikroekonomické nástroje mají vždy podobu určitých finančních částek účelově poskytovaných. Tyto finanční částky jsou poskytovány z rozpočtů regionálních či lokálních. Cílem mikroekonomických nástrojů je obnovení rovnováhy na regionálních trzích práce ovlivňováním jedné či dvou stránek tohoto vztahu, čili práce a kapitálu. [17]

2.5.5.3 Ostatní nástroje

Významným institucionálním nástrojem podpory regionálního rozvoje jsou regionální rozvojové agentury. V rámci podpory rozvoje území zajišťují relativně široké spektrum úkolů. [17]

2.6 Strukturální politika

Strukturální politika EU je významnou součástí celkové politiky a je výrazem solidarity zemí s vysokým ekonomickým potenciálem vůči těm, které za nimi ekonomicky zaostávají. Strukturální politika EU je zaměřena na vytváření srovnatelných podmínek pro hospodářskou soutěž mezi členskými státy. Je to politika ekonomické a sociální soudržnosti, která vyjadřuje vůli po solidaritě v EU. [12]

2.6.1 Cíle strukturální politiky

2.6.1.1 Programové období 2000 – 2006

V tomto programovém období došlo ke změnám v prioritních cílech. Tyto změny zahrnovaly jak stránku kvantitativní, tak kvalitativní a reagovaly na Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních a strukturálních fondech a na reformní dokument Agenda 2000. Smyslem změn bylo docílit vyšší efektivity vynaložených prostředků, omezit plošné podpory a soustředit se na nejvíce znevýhodněné a postižené regiony a na nezaměstnanost. [14]

Po stránce kvantitativní došlo ke snížení počtu prioritních cílů ze šesti na tři. Nařízení Rady (ES) č. 1260/1999 o obecných ustanoveních o strukturálních fondech v kapitole I čl. 3 uvádí:

- Cíl 1 – Podpora rozvoje a strukturálních změn (adaptace) regionů, jejichž rozvoj zaostává,
- Cíl 2 – Podpora hospodářské a sociální přeměny (konverze) oblastí, jež čelí strukturálním obtížím,
- Cíl 3 – Podpora přizpůsobování a modernizace politik a systémů vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti. [14]

2.6.1.2 Programové období 2007 – 2013

Zcela nově jsou pojaty cíle, které Společenství stanovilo v zájmu svého rozvoje na období 2007 – 2013. Při jejich stanovení instituce reagovaly na strategii přijatou na zasedání Evropské rady v Lisabonu ve dnech 23. a 24. 3. 2000 a v Göteborgu ve dnech 15. a 16. 6. 2001, na nichž byla jako první nástroj pro růst a zaměstnanost uznána politika hospodářské a sociální soudržnosti. [14]

Pro toto programovací období jsou obsaženy v nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení Nařízení Rady č. 1260/1999 tyto cíle:

- Cíl 1 – Konvergence

- Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
- Cíl 3 – Evropská územní spolupráce [20]

Cíl 1 – Konvergence

Cíl „Konvergence“ zahrnuje členské státy a regiony, jejichž rozvoj zaostává. Tento cíl je zaměřen na regiony, jejichž hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele měřený paritou kupní síly je nižší než 75 % průměru Společenství. Regiony postižené statistickým dopadem souvisejícím se snížením průměru Společenství po rozšíření Evropské unie mají z tohoto důvodu dostávat značnou přechodnou podporu, aby mohly dokončit konvergenční proces. Tato podpora má skončit v roce 2013 a poté nemá následovat další přechodné období. Členské státy, na něž je zaměřen cíl „Konvergence“ a jejichž hrubý národní důchod (HND) na obyvatele je nižší než 90 % průměru Společenství, mají čerpat podporu v rámci Fondu soudržnosti. [21]

Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Cíl „Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost“ zahrnuje území Společenství mimo cíl „Konvergence“ Způsobilé regiony jsou regiony Cíle 1 v programovém období 2000–2006, které již nadále nesplňují kritéria regionální způsobilosti cíle „Konvergence“, a které proto čerpají přechodnou podporu, jakož i všechny ostatní regiony Společenství. Smyslem je posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů včetně posílení zaměstnanosti. [21]

Cíl 3 – Evropská územní spolupráce

Cíl „Evropská územní spolupráce“ zahrnuje regiony v blízkosti pozemních nebo mořských hranic, oblasti nadnárodní spolupráce definované s ohledem na opatření prosazující integrovaný územní rozvoj a podporu meziregionální spolupráce a výměny zkušeností. [21]

2.6.2 Nástroje strukturální politiky

2.6.2.1 Strukturální fondy

Strukturální fondy představují hmatatelný prvek realizace politiky soudržnosti. Svou existencí dávají jasně najevo vůli Společenství napomáhat při vytvoření nebo udržení ekonomické prosperity a žádoucí sociální úrovně všech území, která do Společenství patří. V roce 1957 reprezentoval strukturální fondy pouze Evropský sociální fond (ESF), později v roce 1962 k němu byla přiřazena Orientační sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EAGGF) a od roku 1975 začal svou činnost Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF). Mezi „mladší“ strukturální fondy patřil od roku 1993 Finanční nástroj na podporu rybolovu (FIFG), který byl od roku 2007 nahrazen Evropským rybářským fondem (EFF). K významnému zásahu do existující struktury fondů došlo založením Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD), funkčního od roku 2007, který nahradil činnost Orientační sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. V počátcích svého působení nebylo zcela jasné, jakým způsobem by měly strukturální fondy intervenovat. [14]

Zásadní změnu ve fungování strukturálních fondů přineslo Nařízení Rady (EHS) č. 2052/1988 o úkolech a efektivnosti strukturálních fondů a o koordinaci jejich intervencí navzájem s Evropskou rozvojovou bankou a s ostatními použitelnými finančními nástroji. Mezi fondy by zařazen Evropský fond regionálního rozvoje, Evropský sociální fond a Orientační sekce Evropského zemědělského orientačního a garančního fondu. Změny spočívaly především v tom, že strukturální fondy nadále nepřispívaly členským zemím na realizaci jejich akcí jako dosud, kdy národní aktivity vycházely především z potřeb jednotlivých států, ale v přiznávání podpory hrály rozhodující roli záměry Společenství obsažené v pěti prioritních cílech. Pro získání podpory bylo rozhodující, zda je plánovaná národní aktivita v souladu a jak dalece s některým z cílů. [14]

2.6.2.2 Evropský fond regionálního rozvoje

Evropský fond regionálního rozvoje (dále ERDF) byl založen v roce 1975 a dodnes je objemem finančních prostředků největším fondem. Základním posláním ERDF je pomoc při odstraňování regionálních nerovností a posilování rozvoje a konverze regionů. Finanční pomoc z ERDF je zaměřena hlavně na podporu malých a středních podniků, prosazování produktivních investic k vytvoření nebo zachování pracovních míst, zlepšování infrastruktury (transevropské sítě, regionální infrastruktura) a pokračování místního rozvoje. Hlavním cílem pomoci z ERDF je vytvářet pracovní místa na podporu konkurenceschopného a udržitelného rozvoje. [22]

2.6.2.3 Evropský sociální fond

Evropský sociální fond (dále ESF) byl založen v roce 1960 a je hlavním nástrojem sociální politiky a zaměstnanosti EU. Fond podporuje rozvojové projekty v oblastech zaměstnanosti a lidských zdrojů (například rekvalifikace, sociální integrace, vzdělávání apod.). Svých cílů dosahuje mimo jiné posilováním sociálních programů členských států EU, podporou aktivní politiky na trhu práce, podporou projektů napomáhajících rizikovým skupinám obyvatel (mladí nezaměstnaní, zdravotně postižení), podporou rovných příležitostí na trhu práce a podporou zlepšování mobility pracovních sil v rámci EU. [22]

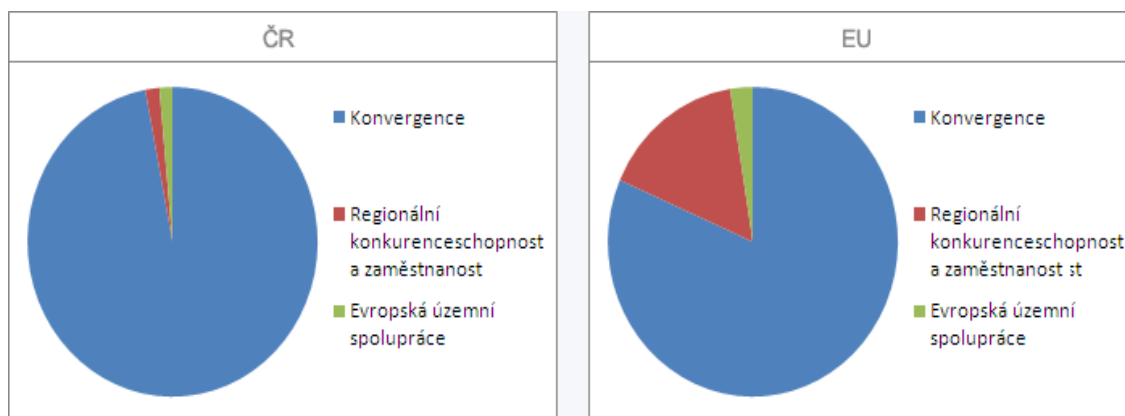
2.6.2.4 Fond soudržnosti

Fond soudržnosti, též nazývaný Kohezní fond, je nejmladší z intervenčních zdrojů charakteru fondu. Byl založen na základě Nařízení Rady (ES) č. 1164/1994 o zřízení Fondu soudržnosti, které bezprostředně navázalo na Nařízení Rady (EHS) o zřízení finančního nástroje soudržnosti. [14]

Fond soudržnosti byl zřízen za účelem posilování hospodářské a sociální soudržnosti a poskytuje prostředky na velké investiční projekty v sektorech životního prostředí a dopravy (transevropské dopravní sítě) členskými státy, jejichž hrubý

národní produkt na obyvatele, měřený paritou kupní síly, je nižší než 90% průměru EU a které uskutečňují program pro splnění podmínek hospodářské konvergence. Celkové náklady na projekty či skupiny projektů nesmějí být v zásadě nižší než 10 mil. EUR. [23]

Graf č. 2 - Čerpání peněžních prostředků dle cílů strukturální politiky v ČR a EU

Zdroj: internet [24]

2.7 Operační programy

Operační program (dále jen OP) je dokument, který je schválen Evropskou Komisí a určený pro realizaci Rámce podpory Společenství. Obsahuje komplexní soubor priorit, zahrnující víceletá opatření. OP může být financován z jednoho nebo více fondů. Obsah operačního programu:

- Prioritní osy
- Popis opatření pro provádění priorit
- Víceletý finanční plán (očekávaný příděl finančních prostředků pro každou prioritu)
- Opatření pro realizaci (řídící orgány, mechanismy, monitorovací a hodnotící systém, kontrola). [11]

2.7.1 OP pro cíl Konvergence

V České republice pod něj spadají všechny regiony soudržnosti s výjimkou hlavního města Prahy a je realizovaný prostřednictvím osmi tematických operačních programů a sedmi regionálních operačních programů. Na cíl Konvergence připadá v České republice 25,89 miliard EUR. [25]

Sedm regionálních operačních programů (ROP) pro regiony soudržnosti (NUTS II) s celkovou přidělenou částkou 4,66 miliard EUR:

- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Střední Morava
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Střední Čechy

Osm tematických operačních programů s celkovou přidělenou částkou 21,23 miliard EUR:

- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc [25]

2.7.2 OP pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Tento cíl podporuje regiony, které nečerpají z Konvergence. V České republice pod něj spadá pouze hlavní město Praha se dvěma operačními programy. Na cíl

Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost připadá v České republice 0,42 miliardy EUR:

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita [25]

2.7.3 OP pro cíl Evropská územní spolupráce

Usiluje o podporu přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráce regionů.

V České republice pod něj spadají všechny regiony a prostředky lze čerpat z devíti operačních programů. Na cíl Evropská územní spolupráce připadá v České republice 0,39 miliard EUR:

- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko
- OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko
- OP Meziregionální spolupráce (všechny státy EU, Norsko a Švýcarsko)
- OP Nadnárodní spolupráce (ČR, Rakousko, Polsko, část Německa, Maďarsko, Slovinsko, Slovensko, část Itálie a z nečlenských zemí část Ukrajiny)
- Síťový operační program ESPON 2013 (všechny členské státy, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, kandidátské státy EU)
- Síťový operační program INTERACT II (všechny členské státy) [25]

2.8 Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova České republiky je nástrojem pro získání podpory poskytované Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EAFRD).

Existence a realizace Programu rozvoje venkova ČR přispívá k dosažení cílů stanovených Národním strategickým plánem rozvoje venkova, tj. k rozvoji

venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Program dále umožňuje vytvořit podmínky pro konkurenceschopnost České republiky v základních potravinářských komoditách. Program také podporuje rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snižovat míru nezaměstnanosti na venkově a posilovat sounáležitost obyvatel na venkově. Řídícím orgánem programu je Ministerstvo zemědělství ČR a zprostředkujícím subjektem je Státní zemědělský intervenční fond. [26]

Základní struktura Programu má 4 osy:

- Osa I je zaměřena na zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství a lesnictví.
- Osa II má společný cíl zvýšit biologickou rozmanitost, chránit vodu a půdu a zmírnit klimatické změny.
- Osa III směřuje ke zkvalitnění života ve venkovských oblastech a diverzifikaci hospodářství venkova
- Osa IV má napomoci místním obyvatelům venkovských mikroregionů principem „zdola-nahoru“ vypracovat vlastní strategii rozvoje území, ve kterém žijí a podpořit projekty pro jeho rozvoj – metoda LEADER. [26]

2.9 Strategické dokumenty ČR

2.9.1 Národní strategický referenční rámec

Národní strategický referenční rámec (NSRR) představuje základní programový dokument České republiky pro využívání fondu Evropské unie v období 2007 – 2013. Zpracování NSRR vychází z povinností členského státu definovaných v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999. [27]

Globálním cílem NSRR je přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby ČR byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. NSRR proto specifikuje také vedle globálního cíle čtyři strategické cíle:

- Konkurenceschopnost a česká ekonomika
- Otevřená, flexibilní a soudržná společnost
- Atraktivní prostředí
- Vyvážený rozvoj [27]

2.9.2 Národní rozvojový plán

Národní rozvojový plán je zpracován na základě usnesení vlády České republiky č. 40/99, o zabezpečení přípravy pro využívání strukturálních fondů a Kohezního fondu Evropské unie. Vypracování Národního rozvojového plánu je základní podmínkou pro získání předvstupní pomoci EU, ale je také významnou zkouškou připravenosti České republiky na realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti, která představuje jednu z nejdůležitějších politik EU. Tato politika se řídí pěti základními principy. Jedním z principů je princip programování, vyžadující vypracování programových dokumentů, na jejichž základě je podpora ze zdrojů EU poskytnuta. Mezi programovými dokumenty zaujímá výjimečné místo Národní rozvojový plán (NRP). Tento dokument představuje zevrubné zdůvodnění potřeby podpory ze zdrojů EU a definuje cíle, jichž má být dosaženo. Na základě projednání NRP s orgány Evropské Komise je následně vypracován dokument „Rámec podpory Společenství“, který má charakter smlouvy mezi vládou státu přijímajícího pomoc a Evropskou Komisí. [28]

Hlavním cílem Národního rozvojového plánu je analýza problémů jednotlivých sektorů relevantních z hlediska strukturálních fondů a problémů regionů na úrovni NUTS II, včetně srovnání se státy EU. Uvedenému hlavnímu cíli pochopitelně předchází makroekonomická a regionální analýza. Národní rozvojový plán musí rovněž obsahovat přehled opatření, která byla pro zlepšení situace realizována vládou v předchozích obdobích. Dále musí obsahovat rozvojové priority a strategie pro jejich

dosažení, subjekty, jež se budou účastnit jejich realizace a rámcové finanční požadavky. [28]

Nutnou součástí NRP je zhodnocení předpokládaných ekologických dopadů navrhované strategie Národního rozvojového plánu. Podle dosavadního názoru orgánů Evropské komise odpovídají území všech kandidátských zemí povaze Cíle 1 politiky hospodářské a sociální soudržnosti (zaostávající regiony), a mohou proto získat podporu ze všech tří nástrojů předvstupní strukturální politiky (programy Phare, ISPA a SAPARD). Záměrem přípravy Národního rozvojového plánu je prezentovat orgánům Evropské komise celkovou strategii, která zdůvodní priority, o jejichž podporu z výše uvedených zdrojů EU bude Česká republika žádat. [28]

3 Metodika práce

Hlavní cíl práce: Popsání a zhodnocení současného stavu obce z hlediska čerpání finančních prostředků, a to jak z národních, tak i evropských zdrojů, a navržení nových finančních stimulů pro rozvoj vybrané obce.

Vedlejší cíl: Na základě analýzy programových dokumentů jednotlivých operačních programů z fondů EU předložit nové možnosti dotačních titulů pro vybranou obec.

Hypotézy:

1. Vybraná obec s ohledem na svůj aktuální stav dostatečně využívá možností, které nabízí a plynou z členství České republiky v Evropské unii.
2. Mezi jednotlivými programy, nabízející možnosti spoluúčasti na investičních projektech, existují značné rozdíly v tématickém zaměření a výši disponibilních finančních prostředků.

Metodika práce

Diplomová práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část se zabývá EU, regionální politikou a strukturálními fondy. Nejdříve bylo nutné posbírat dostatečné množství informací k prostudování. Informace jsem získávala především z odborné literatury a z dostupných internetových stránek zabývajících se touto problematikou. Při samostatném studiu získaných dat byla použita metoda indukce, tj. pochopení jednotlivých úseků problematiky a vytvoření finálního celku.

První fází v praktické části byla nutná návštěva obce, kde jsem vedla řízený rozhovor se starostkou obce Ocmanice i ostatními členy zastupitelstva. Pomocí řízeného rozhovoru jsem získala potřebné informace a cenné rady k vypracování praktické části. Dalším krokem bylo vypracování jednotlivých SWOT analýz, na které jsem získala informace z výše uvedených řízených rozhovorů. Následovalo provedení analýzy jednotlivých operačních programů a oblastí podpor z hlediska jejich využitelnosti pro obec Ocmanice. Z této analýzy vychází závěry a doporučení pro obec Ocmanice v podobě využití dotačních titulů. Posledním krokem ke zpracování praktické části byl návrh projektu na výstavbu splaškové kanalizace a výstavby ČOV, který obec Ocmanice do budoucna plánuje.

4 Praktická část

4.1 Základní charakteristiky obce Ocmanice

4.1.1 Historie obce

Nejstarší písemná památka, v níž je jméno obce zmiňováno, byla zakládající listina kláštera třebského z roku 1101. Jméno vesnice je odvozeno od vlastního jména Ocman. Tedy vesnice patřící Ocmanovi – vesnice Ocmanova, tedy Ocmanice.

Patří mezi nejstarší vesnice okresu náměšťského. Patřila ke statku zemanů z Vanče, jež měli svoji tvrz ve Vanči. Po vymření tohoto rodu bratry Tobiášem a Sezinou z Vanče r. 1366 udělil markrabě moravský Jan osiřelé statky Vaneč, Studenec, Ocmanice a Zahrádku Janovi z Meziříčí, příbuznému pánů z Vanče. K tomuto letopočtu se též datuje první zmínka o Ocmanicích v zemských deskách brněnských. Po Janovi z Meziříčí se zmocnil neprávem Ocmanic Mikuláš z Otratic a z Vlašimě, jemuž je odejmul r. 1446 Jaroslav z Lomnice, příbuzný pánů z Vanče a Meziříčí. Rod pánů z Lomnice se stal po r. 1480 majitelem náměšťského panství a od té doby byly připojeny Ocmanice k tomuto panství a tvořily s Náměští jednu obec až do r. 1872, kdy se od obce Náměště oddělily a staly se samostatnou obcí s vlastním starostou.

4.1.2 Současnost obce

Obec Ocmanice je venkovským sídlem položeným necelé čtyři kilometry severo-západně od Náměště nad Oslavou. Nachází se nad pravým břehem řeky Oslavy ve výšce 320 m.n.m. Je organizačně samostatnou jednotkou s vlastním obecním úřadem. Spádově patří k Náměšti nad Oslavou. Obec má především zemědělský charakter a pouze základní občanskou vybavenost. Zástavba se sestává z řadové výstavby rodinných domů rozložených po obou stranách průchozí státní silnice i dalších místních komunikací. Většina domů je vybudována jako selská stavení s průjezdy

do dvora k hospodářským budovám a dále do zahrad. Do Ocmanic spadají dvě samoty. Placký dvůr a Stružský (Padrtův) mlýn. Obě leží jižně od Ocmanic poblíž silnice a železnice do Třebíče. Na návsi je malá zvonička a také památník padlým v první světové válce. V obci se též nachází historický hřbitov.

V roce 2004 byla otevřena rozhledna nad vodojemem s rozhledem do širokého okolí. Kolem Plackého dvora se podél silnice nachází Haukwitzova alej, která je vyhlášena krajinným památkovým útvarem, a je dobře viditelná z rozhledny. Poblíž Stružského mlýna, podél cesty k silnici do Náměště, je vyhlášena „Přírodní památka“ s rostoucími koniklecemi. Mimo jiné se mohou Ocmanice pyšnit okolní krajinou, která je ideální k pěší turistice a cykloturistice po vyznačených stezkách i mimo ně. Pro sportovní využití se zde nachází sportovní areál TJ Ocmanice. V obci lze též využít místní knihovnu. Působí zde již řadu let 3 zájmové organizace, a to Sbor dobrovolných hasičů Ocmanice, TJ Ocmanice a Myslivecké sdružení Ocmanice.

Obec Ocmanice má v současné době 337 obyvatel, z toho 180 v produktivním věku. Výměra katastrálního území je 706 ha. Nejvyšším orgánem obce je 8-členné zastupitelstvo. V čele stojí starostka paní Marie Bojanovská, místostarostkou je paní Věra Filipčíková. Ocmanice jsou součástí 2 mikroregionů a jednoho svazku obcí, a to: Mikroregionu Náměšťsko, Mikroregionu Horácko a Svazku obcí „Skládka TKO“.

4.2 SWOT analýza obce

SWOT analýza je metodou používanou pro jednoduchou, výstižnou a pokud možno vyčerpávající a objektivní charakteristiku silných a slabých stránek zkoumaného objektu a jeho možných příležitostí a ohrožení. Silné stránky zahrnují veškeré komparativní (*srovnávací*) a konkurenční výhody obce pro nejrůznější typy rozvojových aktivit. Slabé stránky jsou veškeré faktory, které limitují nebo ohrožují tyto aktivity. Akceptováním silných stránek a odstraňováním nebo alespoň omezováním slabých stránek roste pravděpodobnost využití nabízejících se příležitostí a omezuje se dopad identifikovaných ohrožení.

Specifikování silných a slabých stránek je považováno za vnitřní analýzu situace v obci, která má za účel stanovit možnosti a potenciál obce. Obec zpravidla má možnost

faktory vnitřní analýzy ovlivňovat. Naopak příležitosti a ohrožení přicházejí většinou z vnějšího prostředí a obec má omezenou nebo žádnou možnost tyto faktory ovlivnit.

V rámci této diplomové práce jsem zpracovala 7 SWOT analýz vycházejících z analytických poznatků sociálně ekonomické analýzy.

Tabulka č. 2 - Základní SWOT analýza obce

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Atraktivní poloha obce • Klidné místo pro bydlení • Dobrá dopravní dostupnost • Rozvojové plochy pro další výstavbu • Rozvinuté informační kanály obce (webové stránky, obecní zpravodaj, místní rozhlas) • Dostatek levné pracovní síly • Čisté životní prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Značná vyjíždka obyvatelstva za prací • Zvyšování průměrného věku obyvatel • Vysoká míra nezaměstnanosti • Zhoršený stav dopravní infrastruktury obce • Nedostatečný stav občanské vybavenosti • Omezené interní finanční zdroje obce pro realizaci větších projektů
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Příležitost rozvoje v oblasti venkovské turistiky a cykloturistiky • Členství obce v rozvojových sdruženích (mikroregionech) • Příliv finančních prostředků na rozvoj obce z dotačních zdrojů • Další rozvoj malého a středního podnikání • Udržení kvalitního životního prostředí v obci, citlivá péče o krajinu 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek financí pro uskutečnění potřebných investičních akcí • Omezené množství pracovních příležitostí pro absolventy škol • Odchod mladých a kvalifikovaných osob do větších měst • Pokles koupěschopnosti obyvatelstva • Nevyužití příležitostí

Zdroj: vlastní tvorba

Tabulka č. 3 - Nová výstavba a územní rozvoj

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Příjemné a klidné prostředí pro bydlení, rodiny s dětmi • Vhodné podmínky pro rozvoj nové výstavby 	<ul style="list-style-type: none"> • Omezený zájem občanů na udržování a rozvoj vzhledu obce • Nevybavenost stavebních míst inženýrskými sítěmi
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Poloha obce – blízkost větších měst • Využití volných ploch pro výstavbu RD, volnočasové vyžití občanů, podnikatelské účely • Zatraktivnění vzhledu obce 	<ul style="list-style-type: none"> • Soukromé vlastnictví volných ploch využitelných pro rozvoj výstavby

Zdroj: vlastní tvorba

Tabulka č. 4 - Infrastruktura a občanská vybavenost

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Dopravní dostupnost • Malá vzdálenost od okresního města • Vybudované inženýrské sítě • Plynofikace obce • Vysoký podíl obyvatelstva v produktivním věku • Přístup k internetu v obci 	<ul style="list-style-type: none"> • Nekvalitní povrch silniční komunikace • Chybějící síť chodníků • Zastaralá vodovodní síť • Nedobudovaná obecní kanalizace • Energeticky zastaralé veřejné osvětlení
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce obecních cest • Vybudování chodníků v obci • Rekonstrukce veřejného osvětlení 	<ul style="list-style-type: none"> • Velký počet plánovaných investičních akcí • Nízká ekonomická návratnost investic • Nedostatek financí obecního rozpočtu • Nedostatečná míra podpory obcí ze strany státu

Zdroj: vlastní tvorba

Tabulka č. 5 - Životní prostředí

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Blízkost přírody • Separovaný sběr komunálního odpadu • Velké plochy lesů vhodných na rekreaci • Vysoká hustota vzácných přírodních útvarů • Neexistence významných ekologických zátěží 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečné protipovodňové zabezpečení • Sezónní nedostatek skládkových kontejnerů • Vytápění tradičními palivy
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Vhodné podmínky pro rozvoj ekologického hospodaření • Výsadba účelové a okrasné zeleně • Úprava veřejných ploch • Možnost získání finančních prostředků z fondů EU • Zvýšit právní vědomí obyvatelstva ve sféře životního prostředí • Vybudování splaškové a dešťové kanalizace, výstavba ČOV • Obnova políh cest, ochrana biokoridorů 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepřipravené technické projekty na environmentální infrastrukturu • Nárůst množství odpadů • Zvýšení nákladů na vytápění zemním plynem – přechod k neekologickým palivům • Nebezpečí vzniku černých skládek v okolí obce • Znečišťování kvality vzduchu

Zdroj: vlastní tvorba

Tabulka č. 6 - Podnikatelské prostředí

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Levná pracovní síla • Rybníky v oblasti obce (možnost chovu ryb) • Dobré podmínky pro rozvoj malého a středního podnikání • Podpora podnikání v obci 	<ul style="list-style-type: none"> • Odchod mladé pracovní síly do okolních větších měst • Značná vyjíždka obyvatel za prací • Absence některých služeb v obci • Omezené příležitosti ke zvyšování odborných způsobilostí v obci a jejím okolí

Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Dostatek pozemků a prostorů pro podnikatelské aktivity • Poptávka po subdodavatelích pro zahraniční investory • Další rozvoj podnikání, budování nových podnikatelských lokalit a příležitostí v obci 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek investičního kapitálu • Tlak a dopad globalizace • Potenciální zvýšení ekologického zatížení území v důsledku rozšiřování podnikatelských aktivit • Odliv kvalifikované pracovní síly

Zdroj: vlastní tvorba

Tabulka č. 7 - Místní obyvatelé a kvalita života v obci

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Dostupnost středního i vysokého školství v nedalekých větších sídelních centrech • Rozvinutá spolková činnost (TJ Ocmanice, hasiči, myslivci, soptíci) • Veřejně dostupný internet (budova místního obecního úřadu) • Možnost sportovního využití v obci 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná nabídka volnočasových aktivit pro mladé, nízká motivaci pro zapojení • Absence mateřské školy v obci • Nedostatečné zázemí pro kulturní vyžití občanů • Migrace zejména mladých lidí a lidí s vyšším vzděláním do větších sídel
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Rozšíření volnočasových aktivit • Rozvoj a spolupráce jednotlivých spolků v obci, podpora vzniku dalších • Využití dotací na financování obnovy a výstavby občanské vybavenosti obce i rozvoje lidských zdrojů • Větší zapojení obyvatel do veřejného života obce 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná komunikace, občasné negativní projevy v chování místních občanů (vandalství, nedodržování etických pravidel) • Technický stav obecních objektů • Nižší aktivita obyvatel ve vztahu k rozvoji obce

Zdroj: vlastní tvorba

Tabulka č. 8 - Cestovní ruch, kultura, sport, volnočasové aktivity

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Fungující informační systém • Existence Czech Pointu • Malá vzdálenost mezi turistickými oblastmi a centry • Kulturní a přírodní potenciál obce • Dobrá autobusová spojení s okolím • Fungující veřejná knihovna • Aktivní činnost fotbalu, dobrovolných hasičů 	<ul style="list-style-type: none"> • Nízká angažovanost institucí • Neexistence sdružení cestovního ruchu • Nedostatečná úroveň služeb v cestovním ruchu • Slabší propagace regionu • Chybějící zdravotní středisko v obci
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> • Dostatek pozemků a prostor pro podnikatelské aktivity • Poptávka po subdodavatelích pro zahraniční investory • Velký potenciál na rozvoj služeb • Zlepšení propagace obce • Dobrá organizace kulturních akcí v obci • Možnost získání finančních prostředků z grantů 	<ul style="list-style-type: none"> • Tlak a dopad globalizace • Potenciální zvýšení ekologického zatížení území v důsledku rozšiřování podnikatelských aktivit • Negativní přístup stárnoucího obyvatelstva ke změnám v obci • Nedostatek investičního kapitálu • Nedostatek financí na rekonstrukce

Zdroj: vlastní tvorba

4.2.1 Strategická vize obce

V horizontu strategického plánu rozvoje si Ocmanice přejí být zelenou obcí s přitažlivou krajinou nabízející možnosti pro aktivní odpočinek v přírodě, klidným a bezpečným místem podporujícím dobré mezilidské vztahy a pestrý společenský život. Ocmanice se chtějí stát kvalitním podnikatelským prostředím nabízejícím dobré možnosti pro start i rozvoj malého a středního podnikání, prostředím podporujícím podnikání v obchodu, službách, cestovním ruchu a menších výrobních odvětvích,

prostředím s pevnými vazbami založenými na efektivní komunikaci přispívající k prosperitě obce.

Dlouhodobou spoluprací a partnerstvím mezi veřejnou sférou, neziskovou sférou, podnikatelskými subjekty a veřejností budou vytvořeny předpoklady kvalitního trávení volného času pro všechny skupiny obyvatel i návštěvníky obce a budou zajištěny příležitosti dostačujícího sportovního a kulturního vyžití.

4.2.2 Návrhy změn v obci

Po vyhodnocení jednotlivých dílčích částí SWOT analýzy bych pro dané skupiny doporučila tyto změny:

Infrastruktura a občanská vybavenost

- Dobudování chodníků pro pěší kolem silnic
- Posouzení parkování v obci

Životní prostředí

- Vybudování čističky odpadních vod.
- Revitalizace toků na dříve odvodněných pozemcích.
- Vybudování splaškové kanalizace.
- Obnova a doplnění alejí.

Podnikatelské prostředí

- Rozšíření ploch pro bydlení a podnikatelské aktivity.
- Podporování rozvíjení občanské vybavenosti i v soukromých obytných domech a to zařízení pro obchod, služby a drobné provozovny, které nenaruší životní prostředí.

Cestovní ruch, kultura, sport, volnočasové aktivity

- Výstavba nové víceúčelové budovy obecního úřadu, se sálem, hasičskou zbrojnicí, lidovou knihovnou a ubytováním.
- Rozšíření ploch pro sport.

Místní obyvatelé a kvalita života v obci

- Výstavba mateřské školy v obci

Nová výstavba a územní rozvoj

- Zavedení inženýrských sítí na stavební pozemky
- Zatraktivění vzhledu obcí

4.3 Rozpočet obce

Obec Ocmanice je malá obec, pouze s 337 obyvateli, jak již bylo výše zmíněno, a tomu odpovídá si rozpočet obce.

Příjmy rozpočtu

Největší složkou příjmů rozpočtu obce jsou daňové příjmy, konkrétně daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, daň z přidané hodnoty a daň z nemovitosti. Další významnou složkou je potom příjem z pěstební činnosti a přijaté transfery, které řadíme mezi kapitálové příjmy.

Výdaje rozpočtu

Obec je povinna vynakládat své finanční výdaje, vždy jen prostřednictvím rozpočtu obce. Obec Ocmanice vykazuje největší výdaje na rekonstrukce a opravy místních komunikací, nebytové hospodářství, činnost místní správy a pěstební činnost. Podíl dílčích výdajů se samozřejmě v průběhu jednotlivých let mění.

Přehled příjmů a výdajů

Následující dvě tabulky nám ukazují přehled příjmů a výdajů za rok 2009 a 2010. V podstatě můžeme říci, že rozpočet obce Ocmanice se mění především v závislosti na získání finančních prostředků z rozpočtu krajů, státu i Evropské unie a provedených investičních akcích, které zvyšují kapitálové výdaje obce. Například v roce 2009 představují přijaté transfery a kapitálové výdaje největší částky v rozpočtu

obce a to z toho důvodu, že obec Ocmanice čerpala dotace z OP Životní prostředí na vystavění ochranné zdi v obci.

Tabulka č. 9 - Přehled příjmů a výdajů za rok 2009

Daňové příjmy	2 499 520,15	Běžné výdaje	2 513 701,86
Nedaňové příjmy	284 505,09	Kapitálové výdaje	3 344 932,40
Kapitálové příjmy	85 200,00		
Přijaté transfery	2 562 974,00		
Příjmy celkem	5 432 199,24	Výdaje celkem	5 858 634,26
Financování	426 435,02		

Zdroj: Závěrečný účet obce Ocmanice za rok 2009

Tabulka č. 10 - Přehled příjmů a výdajů za rok 2010

Daňové příjmy	2 600 321,74	Běžné výdaje	2 783 452,24
Nedaňové příjmy	326 067,17	Kapitálové výdaje	392 227,60
Kapitálové příjmy	0,-		
Přijaté transfery	381 374,-		
Příjmy celkem	3 307 762,91	Výdaje celkem	3 175 679,84
Financování	- 132 083,07		

Zdroj: Závěrečný účet obce Ocmanice za rok 2010

Tabulka č. 11 - Schválený rozpočet obce Ocmanice na rok 2012

Daňové příjmy	2 563 400,-	Běžné výdaje	3 849 500,-
Nedaňové příjmy	269 900,-	Kapitálové výdaje	390 500,-
Kapitálové příjmy	0,-		
Přijaté transfery	66 700,-		
Příjmy celkem	2 900 000,-	Výdaje celkem	4 240 000,-
Financování	1 340 000,-		

Zdroj: Schválený rozpočet obce Ocmanice na rok 2012

Jak z tabulky vyplývá, celkové schválené roční příjmy obce jsou 2 900 000 Kč a celkové schválené roční výdaje 4 240 000 Kč. Je ale samozřejmostí, že konečný rozpočet roku 2012 bude vypadat úplně jinak. Skutečné příjmy se od příjmů schválených průměrně zvýší 22 - 28 %. Skutečné výdaje se každý rok mění především v závislosti na počtu a finančním zatížení plánovaných investičních akcí. Protože v současné době obec Ocmanice usiluje o získání dotace na výstavbu společenského centra, je velmi pravděpodobné, že v případě získání dotace bude rozpočet na konci roku až 4násobně vyšší.

Obec Ocmanice hospodaří každoročně s poměrně nízkým rozpočtem a tomu odpovídají výsledky hospodaření v jednotlivých letech. Obci se nedaří dosáhnout situace, kdy se bude pochybovat jen v kladných číslech a vykazovat každoročně zisk nebo alespoň rovnovážný stav, ale neustále kolísá mezi ziskem a ztrátou. Proto není schopna ze svých zdrojů realizovat potřebný rozvoj obce.

Obec do dnešní doby nemá žádné závazky vůči bankovním subjektům co se týká úvěrů a půjček. Kladem tohoto faktu je, že si obec zachovává finanční samostatnost. Dalším faktem ale zůstává, že v případě záměru větší investiční akce, nutnost si takovýto bankovní úvěr zřídit. V případě získání dotací na již plánované investiční akce, je si sama starostka obce vědoma nutnosti spolufinancování z vlastních prostředků a výše uvedený fakt potvrdila.

4.4 Tématické operační programy

Tématické operační programy navazují na rozvojovou strategii a cíle politiky soudržnosti definované v Národním strategickém referenčním rámci České republiky pro období 2007 – 2013. Operační programy převádí jednotlivé priority NSRR do konkrétních oblastí podpor, které jsou přesně věcně vymezeny a navzájem odděleny. Tématické operační programy jsou z převážné většiny financovány z cíle Konvergence, který je zaměřen na podporu růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a oblastech (regiony s HDP nižším než 75% průměru EU). Na tématické operační programy cíle Konvergence je vyčleněno z fondu EU 21,2 mld. Euro (cca 598,6 mld. Kč).

Mezi jednotlivé operační programy patří:

- Integrovaný OP
- OP Životní prostředí
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Podnikání a inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Technická pomoc
- OP Doprava

Obce mohou žádat o podporu pouze z 5-ti výše vyjmenovaných operačních programů, a to: Integrovaný OP, OP Životní prostředí, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Lidské zdroje a zaměstnanost.

4.4.1 Integrovaný operační program

Integrovaný operační program se zaměřuje na definování intervence v oblastech rozvoje cestovního ruchu, kultury, informační společnosti, péče o zdraví, bydlení a veřejné správy a vytváří jednotný přístup těchto intervencí pro posílení atraktivnosti, konkurenceschopnosti a kvality života ve venkovských a městských regionech ČR. Program je spolufinancován ze zdroje Evropského fondu pro regionální rozvoj. Celková alokace na program pro období 2007 – 2013 je 1941,2 mil. EUR. Řídícím orgánem je Ministerstvo pro místní rozvoj.

Tabulka č. 12 – Prioritní osy a oblasti podpory Integrovaného operačního programu

Prioritní osa 1a:	Modernizace veřejné správy – cíl Konvergence
Oblast podpory:	1.1. Rozvoj informační společnosti ve veřejné správě
Prioritní osa 1b:	Modernizace veřejné správy – cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
Prioritní osa 2:	Rozvoj informační společnosti ve veřejné správě
Oblast podpory:	2.1. Zavádění ITC v územní veřejné správě

Prioritní osa 3:	Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb
Oblast podpory:	3.1. Služby v oblasti sociální integrace
	3.2. Služby v oblasti veřejného zdraví
	3.3. Služby v oblasti zaměstnanosti
	3.4. Služby v oblasti bezpečnosti, prevence a řízení rizik
Prioritní osa 4a:	Národní podpora cestovního ruchu – cíl Konvergence
Oblast podpory:	4.1a. Národní podpora cestovního ruchu
Prioritní osa 4b:	Národní podpora cestovního ruchu – cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
Oblast podpory:	4.1b. Národní podpora cestovního ruchu
Prioritní osa 5:	Národní podpora územního rozvoje
Oblast podpory:	5.1. Národní podpora využití potenciálu kulturního bohatství
	5.2. Zlepšení prostředí problémových sídlišť
	5.3. Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik
Prioritní osa 6a:	Technická pomoc – cíl Konvergence
Oblast podpory:	6.1. Aktivity spojené s řízením IOP
	6.2. Ostatní náklady technické pomoci IOP
Prioritní osa 6b:	Technická pomoc – cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost
Oblast podpory:	6.1b. Aktivity spojené s řízením IOP
	6.2b. Ostatní náklady technické pomoci IOP

Zdroj: Programový dokument Integrovaného operačního programu

Veškeré prioritní osy nejsou využitelné obcemi, proto se dále zaměřím jen na ty, které jsou určeny k samostatné podpoře jednotlivých obcí. Mezi mě patří:

- Prioritní osa 2 – Zavádění ICT v územní veřejné správě,
- Prioritní osa 3 – Zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb – Služby v oblasti sociální integrace,
- Prioritní osa 5 – Národní podpora územního rozvoje – Národní podpora využití potenciálů kulturního dědictví a Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik.

4.4.1.1 Prioritní osa 2 – Zavádění ICT v územní veřejné správě

Realizace této prioritní osy má zvýšit efektivnost výkonu a procesů uvnitř územní veřejné správy (orgány obcí a krajů) a zvýšit kvalitu veřejných služeb. Má přispět k naplňování těchto konkrétních cílů:

- Zefektivnit činnost úřadů veřejné správy, snížit finanční nároky na chod administrativy a zajistit transparentní výkon veřejné správy:
  - Zavést systémy řízení kvality a sledování výkonnosti na úřadech veřejné správy.
  - Zajistit adekvátní využívání ICT, umožnit bezpečné sdílení dat z centrálních registrů veřejné správy orgány územní veřejné správy a zároveň umožnit občanům oprávněný přístup k údajům uvedeným v těchto registrech.
  - Zlepšit vertikální i horizontální komunikaci ve veřejné správě, zajistit synergické působení různých úrovní veřejné správy.
- Přiblížit veřejné služby občanovi, zajistit jejich maximální dostupnost a kvalitu:
  - prosazovat eGovernment s důrazem na bezpečný a jednoduchý přístup k veřejným službám prostřednictvím sítě internetu, připravit právní úpravu, která zajistí elektronizaci procesních úkonů ve veřejné správě, zrovnoprávní formu listinnou s formou elektronickou, umožní bezpečnou komunikaci mezi úřady a veřejností a optimalizuje interní procesy veřejné správy s využitím informačních komunikačních technologií,
  - vybudovat síť kontaktních míst veřejné správy, univerzálního místa pro fyzické a právnické osoby,
  - zajistit občanům možnost využití internetu k rozhodování na věcech veřejných.

Intervence do modernizace infrastruktury veřejné správy jsou vedeny v souladu se strategií „Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby.“ Z hlediska potřeb národních intervencí lze konkrétně specifikovat následující okruhy problémů:

- nedostatečné využívání moderních ICT v územní veřejné správě,

- neznalost a nízká míra využívání metod a modelů fungování elektronické veřejné správy (eGovernment),
- špatná infrastrukturní vybavenost pro šíření vysokorychlostního připojení k internetu,
- velký podíl dosud nedigitalizovaných dat,
- roztržitěné, nejednoznačné a nedostatečně popsané datové zdroje územní veřejné správy,
- chybějící standardy pro výměnu a sdílení dat mezi subjekty veřejné správy,
- malá nabídka služeb na úrovni interakcí a transakcí,
- nedostatečné zabezpečení informačních sítí a služeb,
- nedostatečná informovanost veřejnosti o možnostech, které jim eGovernment nabízí,
- nedostatečná počítačová gramotnost

Posouzení v obci Ocmanice

Využití této možnosti pro naši obec je bezesporu velkou výhodou, neboť by se poskytované veřejné služby pro občany i podnikatelské subjekty staly rychlejší, spolehlivější, administrativně jednodušší a byly by dostupné všem skupinám obyvatel i podnikatelům v obci. Další výhodou by bylo zefektivnění elektronické komunikace mezi jednotlivými členy veřejné správy, zabezpečení vzájemné kompatibility informačních systémů a především poskytování co nejvíce informací zdarma prostřednictvím internetu.

4.4.1.2 Prioritní osa 3 – Služby v oblasti sociální integrace

Tato oblast podpory se zaměřuje na financování infrastruktury pro sociální integraci. Podpora v rámci sociální infrastruktury je rozdělena do 3 oblastí podpor.

- 1) První podpora je zaměřena na prosazení národní strategie a národního přístupu při transformaci pobytových zařízení sociálních služeb v sociální služby, které umožní uživateli setrvání v jeho přirozeném prostředí a jeho aktivní zapojení se na trh práce a do společnosti.

- 2) Druhé zaměření se týká pomoci při řešení problémů nejvíce postižených oblastí, které vyplývají z provedené analýzy sociálně vyloučených romských lokalit a komunit v ČR a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti. Pomoc se zaměří především na vznik sociálních služeb a dalších integračních center, které pomohou obcím a regionům úspěšně řešit problémy analýzou identifikovaných sociálně vyloučených romských lokalit a umožní tak návrat uživatelů těchto služeb na trh práce a do společnosti.
- 3) Posledním a tedy třetím zaměřením je zajištění investiční pomoci pro podporu a rozvoj nástrojů sociální ekonomiky. Jedná se o podporu inovativních aktivit, které umožní sociálně vyloučeným osobám a osobám ohroženým sociálním vyloučením vstup na trh práce a do podnikatelského prostředí nebo přístup sociálně ohroženým skupinám k veřejným službám.

Posouzení v obci Ocmanice

V České republice existuje řada organizací, které se zabývají sociální integrací vyloučených komunit do společnosti. Jednou z nich je Agentura pro sociální začleňování v romských lokalitách, která v roce 2009 vydala „Příručku pro sociální integraci“, která je určena pro vedení měst a obcí ve všech krajích ČR. Mezi další organizace patří např. „Člověk v tísni“.

Obec Ocmanice se neřadí mezi oblasti se zvýšeným výskytem sociálně vyloučených komunit, proto se touto problematikou nebudeme dále zabývat.

4.4.1.3 Prioritní osa 5 – Národní podpora územního rozvoje

Cílem této prioritní osy je vytvoření základního prostředí, na které budou komplementárně navazovat intervence z regionálních operačních programů. Jednotlivé oblasti podpory mají národní a systémový význam a rozměr na rozdíl od opatření v Regionálních operačních programech, která akcentují místní či regionální rozměr. Navrhované intervence vytvářejí základní podmínky pro rozvoj regionů v oblastech kultury, bydlení a územní politiky.

Obec Ocmanice může čerpat pouze z následujících oblastí intervence:

5.1 Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví – v rámci tohoto opatření existují tři podporované aktivity, ale pouze jedna z nich může být využita obcí, a to: „ Realizace vzorových projektů obnovy a využití nejvýznamnějších součástí nemovitého památkového fondu České republiky. Založením dlouhodobé komplexní podpory obnovy kulturního dědictví dojde k vytvoření předpokladu pro ekonomické využití kulturního dědictví, zefektivnění poskytovaných a vzniku nových kulturních služeb pro občany, podnikatele, odbornou veřejnost i turisty.“

5.3. Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik – v této oblasti intervence existují 2 podporované aktivity, ale pouze jednu může využít obec – Podpora tvorby a aktualizace územních plánů obcí s ohledem na udržitelný rozvoj území.

Posouzení v obci Ocmanice

Aktivity v oblasti územního plánování i na úrovni obcí mají podklad v části Makro-ekonomická stabilita a udržitelný růst, která spočívá v nutnosti obce zahrnout územní samosprávu do střednědobých plánovacích procesů. Obec Ocmanice musí zároveň klást důraz na udržitelný rozvoj a využívat své území jako limitovaný zdroj.

Obec se též musí seznámit se stavebním zákonem (zákon č. 183/2006 Sb.), který zavádí systém „Územně analytických podkladů“, které mají sloužit k trvalému zajišťování a vyhodnocování stavu a vývoji v daném území, jeho hodnot, limitů využití území, záměrů a provedení změn v území, zjišťování a vyhodnocování udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení v územních plánech. Způsob řešení zjištěných problémů v ÚAP bude obec navrhopat individuálně ve své územně plánovací dokumentaci.

Územní plány jsou podle výše zmíněného stavebního zákona jediným nástrojem obce, kterým může vymezit nové rozvojové plochy a koridory označované jako „zastavitelné plochy“. Dále jsou jedním z rozhodujících podkladů pro získávání veřejných prostředků a pro posouzení jejich hospodárného vynaložení při využívání stávajícího potenciálu obce a odstraňování nedostatků ve svém území. § 43 odstavec 5 stavebního zákona stanovuje, že poskytování prostředků z veřejných rozpočtů podle zvláštních právních předpisů na provedení změn v území nesmí být v rozporu

s vydaným územním plánem. Pro financování realizace projektu z veřejných zdrojů je tedy nezbytné, aby obec Ocmanice zajistila soulad mezi projektem a územním plánem.

4.4.2 Operační program životní prostředí

Operační program Životní prostředí byl vypracován Ministerstvem životního prostředí na základě usnesení vlády České republiky č. 175 ze dne 22. února 2006 k návrhu Národního rozvojového plánu České republiky. Cílem celého operačního programu je především ochrana a zlepšování kvality životního prostředí jako jednoho ze základních principů udržitelného rozvoje. Za kvalitní životní prostředí je považováno jako zdraví obyvatel státu a zvyšuje atraktivitu území pro život, práci a investice. Důsledkem investiční atraktivity je zvyšování nejen zaměstnanosti, ale také konkurenceschopného udržitelného hospodářského růstu v regionech. Dalším z nejdůležitějších prvků tohoto operačního programu je také zvyšování přitažlivosti členských zemí, regionů, měst a obcí zlepšením jejich přístupnosti, zajištěním odpovídající kvality a úrovně nabízených služeb a zachováním či navýšením jejich potenciálu v oblasti životního prostředí.

OP Životní prostředí předpokládá čerpání finanční podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) a z prostředků Fondu soudržnosti. Pro financování z EU je nutné zajistit dostatečné národní veřejné spolufinancování a to ze zdrojů SFŽP, státního rozpočtu, z prostředků obcí, měst a krajů a národních soukromých zdrojů.

Tabulka č. 13 – Prioritní osy a oblasti podpory OP Životní prostředí

Prioritní osa 1:	Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní
Oblast podpory:	1.1 Snižování znečištění vod
	1.2 Zlepšení jakosti pitné vody
	1.3 Omezování rizika povodní
Prioritní osa 2:	Zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí
Oblast podpory:	2.1 Zlepšení kvality ovzduší
	2.2 Omezování emisí
Prioritní osa 3:	Udržitelné využívání zdrojů energie

Oblast podpory:	3.1 Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny. Podpora výstavby nových zařízení a rekonstrukce stávajících s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla
	3.2 Realizace úspor energie a využití odpadního tepla u nepodnikatelské sféry
Prioritní osa 4:	Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží
Oblast podpory:	4.1 Zkvalitnění nakládání s odpady
	4.2 Odstraňování starých ekologických zátěží
Prioritní osa 5:	Omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik
Oblast podpory:	5.1 Omezování průmyslového znečištění a množství emisí a přenosů látek
Prioritní osa 6:	Zlepšování stavu přírody a krajiny
Oblast podpory:	6.1 Podpora biodiverzity
	6.2 Obnova krajinných struktur
	6.3 Optimalizace vodního režimu krajiny
	6.4 Podpora regenerace urbanizované krajiny
	6.5 Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně zdrojů podzemních vod
Prioritní osa 7:	Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací
Oblast podpory:	7.1 Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací
Prioritní osa 8:	Technická pomoc
Oblast podpory:	8.1 Technická asistence při přípravě, realizaci, monitorování a kontrole operací OP Životní prostředí
	8.2 Ostatní výdaje technické asistence OP Životní prostředí

Zdroj: Programový dokument OP ŽP

4.4.2.1 Prioritní osa 1: Zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní

Tato prioritní osa se skládá ze 3 oblastí podpory. První dvě oblasti podpory jsou pro obec Ocmanice nedostupné, proto se dále zaměřím pouze na podporu omezení rizika povodní.

Omezení rizika povodní

V důsledku změn klimatu jsou v České republice povodňové situace i velkého rozsahu s katastrofálními následky stále častější. Hlavní cíle jsou vymezeny „Strategií ochrany před povodněmi na území ČR“ z roku 2002. Mezi operační cíle podpory patří:

- Zvýšení ochrany života osob a majetku ekonomických aktivit regionů,
- Rozšíření a zlepšení systému předpovědní a hlášené povodňové služby.
- Vytváření map rizik povodní a mapy záplavových území ČR 1:10000
- Vyhlášení standardů přijatelného rizika pro ohrožená území v souvislosti s mapovými podklady záplavových území,
- Zajištění včasných veřejných informací pro obyvatelstvo,
- Zajištění pohotových předpovědních a varovných systémů povodňové ochrany a informací o územních ohrožených povodňových rizikem a zajištění spolehlivé funkce těchto systémů.

Projekty, kterou jsou realizovány v rámci této oblasti podpory, musí být v souladu s aktualizací „Rámcové směrnice o vodě“ (Směrnice Komise (ES) č. 60/2000, článek 4.7) a se směrnicí o vyhodnocování a zvládnutí povodňových rizik.

Posouzení v obci Ocmanice

Obcí Ocmanice protéká řeka Oslava a tvoří severní a východní hranici katastrálního území. Řeka Oslava je ve správě Povodí Moravy, s.p., závod Dyje, provoz Náměšť nad Oslavou. Pro VVT Oslava bylo zpracováno záplavové území, které se nachází i v katastrálním území obce Ocmanice. V tomto území je podle územního plánu zakázána jakákoliv nová výstavba. Obec Ocmanice je tedy oprávněným žadatelem z této oblasti podpory. Záplavové území však nezasahuje do oblasti výstavby,

takže i v době záplav nehrozí obyvatelům obce velké ohrožení. Proto si myslím, že pro obec Ocmanice není podpora z této oblasti aktuální.

4.4.2.2 Prioritní osa 2: Zlepšování kvality ovzduší a omezování emisí

Tato prioritní osa obsahuje mnoho podporovaných aktivit v oblasti zlepšení nebo udržení kvality ovzduší a omezení emisí základních znečišťujících látek do ovzduší s důrazem na využití inovativních environmentálně šetrných způsobů výroby energie včetně energetických úspor. Tyto oblasti podpory jsou určeny pouze pro oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší, které upravuje § 7 odstavec 4 zákona o ochraně ovzduší. Obec Ocmanice nepatří mezi oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší, proto se s tím dále nebudeme zabývat.

4.4.2.3 Prioritní osa 3: Udržitelné využívání zdrojů energie

Udržitelné využívání zdrojů energie (OZE) a realizace úspor energie přispívá k šetrnému využívání přírodních zdrojů, diverzifikaci nabídky energie a snižování energetické náročnosti a tím k udržitelnému rozvoji. Dlouhodobým cílem je tedy zvýšení využívání OZE při výrobě elektřiny a zejména tepla a vyšší využívání odpadního tepla.

V rámci této prioritní osy je třeba prosazovat úspory energie a zvýšit využití OZE v neziskové sféře, což jsou objekty rozpočtové sféry, veřejné účelové zařízení, obecní objekty apod. Tudíž je to velice vhodná podpora i pro obec Ocmanice.

3.1 Výstavba nových zařízení a rekonstrukce stávajících zařízení s cílem zvýšení využívání OZE pro výrobu tepla, elektřiny a kombinované výroby tepla a elektřiny

Zvýšení výroby elektřiny z OZE je dlouhodobým cílem České republiky v souladu s politikou EU a dalšími státními politikami. Provozní podpora je částečným řešením podpory výroby elektřiny z OZE pomocí zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře využívání obnovitelných zdrojů.

Hlavním cílem podpory je zvýšení kapacity OZE pro vytápění objektů a ohřev teplé vody v sektoru rozpočtové sféry s vysokým potenciálem nákladově efektivních řešení a zvýšení kapacity OZE pro výrobu elektrické energie.

Vhodnými a podporovanými aktivitami jsou především výstavba a rekonstrukce výtopen, elektráren a tepláren, především se jedná o instalaci fotovoltaických systémů pro výrobu elektřiny, instalace tepelných čerpadel pro dodávku tepla a pro přípravu teplé vody, atd.

3.2 Realizace úspor energie a využití odpadního tepla

Cílem této oblasti podpory je především snížení spotřeby energie v oblasti konečné spotřeby, zejména energie na vytápění objektů nepodnikatelské sféry. Dále se jedná o zvýšení podílu výroby tepla a elektřiny z procesu produkce odpadního tepla.

Mezi vhodné a podporované aktivity patří zejména zvolení vhodného zateplovacího systému budov, zrušení tepelných mostů, měření, regulace a instalace zařízení na využívání odpadního tepla k výrobě tepelné či elektrické energie.

Posouzení v obci Ocmanice

Co se týká udržitelného využívání zdrojů energie má obec Ocmanice značné rezervy. Současný obecní úřad, budova místního pohostinství i kabiny TJ Ocmanice, které jsou v majetku obce, jsou již léta v nezměněném a nevyhovujícím stavu co se týká úspor energií. Proto bych rozhodně obecnímu zastupitelstvu navrhla, aby se prioritně u těchto budov zaměřila na zateplení a dále uvažovala o zavedení modernějších rozvodů energií. Provedení tohoto návrhu by přineslo nejen úspory z energií, ale také by se obci snížily náklady na provoz těchto budov. Další pomoc z této prioritní osy by mohla obec využít na zavedení fototerminických systémů pro přípravu teplé vody a dodávku tepla nebo instalaci fotovoltaických systémů pro výrobu elektřiny, které by zefektivnili vynakládání energetických nákladů a navíc by mohli přispět ke zlepšení životního prostředí.

4.4.2.4 Prioritní osa 4 – Zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží

Produkce odpadů a nakládání s nimi znamenají pro Českou republiku environmentální, sociální a ekonomický problém. Zároveň ale odpady znamenají i zdroj cenných surovin. Potenciál předcházení vzniku odpadu a jejich využívání není v ČR ještě úplně využitý.

Cílem této prioritní osy tedy je zkvalitnění nakládání s odpady, snížení produkce odpadů a odstraňování starých ekologických zátěží.

Posouzení v obci Ocmanice

Obec Ocmanice v současné době nepotřebuje využít některou z uvedených podpor, neboť na svém území nemá a v nejbližší době ani neplánuje vybudování skládky nebo zařízení, na které by mohla danou podporu čerpat. Odstraňování komunálních a stavebních odpadů z obce je zajištěno firmou AVE CZ odpadové hospodářství, s. r. o. Veškerý odpad je odvážen na skládku Petrůvky. Na tříděný odpad jsou v obci k dispozici kontejnery na sklo, papír a plasty, které také poskytuje obci firma AVE, a je prováděn mobilní svoz nebezpečných odpadů z obce a sběr železného šrotu. V Obci se také nacházejí kontejnery na bioodpad, které jsou pravidelně odváženy do kompostárny v Náměšti nad Oslavou. Co se týká oblasti podpory „Odstraňování starých ekologických zátěží“ není pro obec Ocmanice využitelná, neboť se na jejím území nenachází žádná kontaminovaná místa.

4.4.2.5 Prioritní osa 6 – Zlepšování stavu přírody a krajiny

Základním problémem ochrany přírody a krajiny zůstává pokles biodiverzity na úrovni druhů, ekosystémů a genů a snížená ekologická stabilita krajiny. Nedoceněn je i význam naší krajiny jako součásti kulturního dědictví a prostoru pro kvalitní život člověka.

6.2 Obnova krajinných struktur

Tato oblast podpory je zaměřena především na posílení ekologické stability krajiny formou vytváření a obnovy krajinných prvků, budováním prvků územních systémů ekologické stability a zvyšováním stability lesních ekosystémů. Předmětem podpory je např. příprava a realizace prvků územních systémů ekologické stability, zakládání a obnova krajinných prvků, břehových porostů a historických krajinných struktur a péče o památné stromy.

Posouzení v obci Ocmanice

Území kolem Ocmanic má ekologickou stabilitu velmi nízkou, klesl podíl rozptýlené zeleně, byly zatrubněny drobné vodoteče a tím se zvýšily účinky vodní a větrné eroze. Stabilizujícím faktorem v území je pás lesů na východě a na severu území, velký podíl vodních ploch s přirozenými břehy a volnými loukami se skupinami rozptýlené zeleně. V dosavadním území ekologické stability se nachází pár chybějících biokoridorů a biocenter lokálního významu. Nedostatek ekologicky stabilních ploch je především na odlesněném území s velkým podílem zcelených lánů orné půdy s nestabilními agrocenózami. V katastrálním území obce se nachází Haukwitzova alej, která je vyhlášena památkovým útvarem a také se zde nachází památné stromy. Obec Ocmanice by mohla využít tuto oblast podpory především ve výše uvedených oblastech a tím zlepšit a obnovit přírodní bohatství obce.

Podpora regenerace urbanizované krajiny

Podporovanými aktivitami této oblasti je zachování a zvyšování počtu a rozloh segmentů přírodního charakteru v zastavěných územích, zakládání zelených prstenců kolem částí historické a kulturní krajiny a sídel, výsadby vegetace na místě odstraněných starých zátěží a odstraňování nebo zajišťování nevyužívaných objektů v chráněných územích.

Posouzení v obci Ocmanice

Obec Ocmanice podle mého názoru v současné době netrpí nedostatek zeleně. V nedávné době byla provedena obnova návsi, která byla financována z vlastních

zdrojů. Nicméně jsem na tuto oblast podpory obec Ocmanice upozornila, neboť v případě jejího využití by mohla obec ušetřit investiční náklady až do výše 90 % uznatelných výdajů.

6.5 Prevence sesuvů a skalních řícení, monitorování geofaktorů a následků hornické činnosti a hodnocení neobnovitelných přírodních zdrojů včetně podzemních vod

Tato oblast podpory se zaměřuje především na provedení sanace a stabilizaci nejnebezpečnějších sesuvů a skalních masivů, zpracování a přehodnocení zásoby podzemních vod, revize ochranných pásem a zajištění dalších neobnovitelných zdrojů.

Posouzení v obci Ocmanice

Obec Ocmanice se potýkala s problémem padání kamenů a zeminy ze stávajícího svahu narušeného erozí na přilehlou komunikaci. Vzhledem na nutnost zajištění bezpečnosti v obci, musela být vystavěna podél svahu ochranná stěna. Protože náklady na provedení tohoto opatření nebyly zrovna malé a obec Ocmanice by je sama nebyla schopna realizovat, žádala o dotaci z výše uvedené oblasti podpory.

4.4.2.6 Prioritní osa 7 – Rozvoj infrastruktury pro realizaci environmentálních vzdělávacích programů, poskytování environmentálního poradenství a environmentálních informací

Environmentální vzdělávání, výchova, osvěta a environmentální poradenství představují klíčový preventivní nástroj ochrany životního prostředí a úspěšné implementace udržitelného rozvoje. Jejich účel spočívá v eliminaci negativních dopadů hospodářského rozvoje na životní prostředí a zdraví obyvatel. Cílem této prioritní osy je tedy vybudování plošné a všem dostupné sítě center environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, informačních center a environmentálních poraden a další rozvoj environmentálních poradenských aktivit.

Posouzení v obci Ocmanice

V rámci tohoto programu je možné realizovat výstavbu centra a poraden v oblasti životního prostředí například v nevyužitých prostorách obce. Obec Ocmanice v současné době čerpá dotace na výstavbu nového kulturního domu, ale o výstavbě takového centra do budoucna neuvažuje. A to hned ze dvou důvodů. Prvním důvodem je nevyužitelnost daného centra a druhým je zbytečné vynakládání finančních prostředků.

4.4.3 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VpK) je víceletým tematickým programem spadající do gesce Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Projekty v rámci tohoto programu jsou financovány z ESF (Evropský sociální fond). OP VK se především zaměřuje na oblast rozvoje lidských zdrojů a to prostřednictvím vzdělávání ve všech jeho rozmanitých formách s důrazem na komplexní systém celoživotního učení, utváření vhodného prostředí pro výzkumné, vývojové a inovační aktivity a stimulaci spolupráce participujících subjektů.

Globálním cílem OP VK v programovém období 2007 – 2013 je rozvoj vzdělanosti společnosti za účelem posílení konkurenceschopnosti České republiky. K dosažení tohoto účelu se využívá modernizace systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji.

Na tento operační program pro programovací období 2007 – 2013 bylo z EU vyčleněno 2 151,4 mil EUR (tj. cca 53,8 mld. Kč při kurzu 25 Kč/EUR). Míra spolufinancování pro individuální a globální projekty dosahuje až 100 % způsobilých výdajů projektu. Rozdělení je v tomto poměru: 85 % způsobilých výdajů je financováno ze zdrojů ESF a 15 % způsobilých výdajů ze státního rozpočtu ČR.

Tabulka č. 14 – Prioritní osy a oblasti podpory OP VpK

Prioritní osa 1:	Počáteční vzdělávání
Oblast podpory:	1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání
	1.2 Rovné příležitosti dětí a žáků včetně dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
	1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení
	1.4 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách
	1.5 Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách
Prioritní osa 2:	Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj
Oblast podpory:	2.1 Vyšší odborné vzdělávání
	2.2 Vysokoškolské vzdělávání
	2.3 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji
	2.4 Partnerství a sítě
Prioritní osa 3:	Další vzdělávání
Oblast podpory:	3.1 Individuální další vzdělávání
	3.2 Podpora nabídky dalšího vzdělávání
Prioritní osa 4:	Systémový rámec celoživotního učení
Oblast podpory:	4.1 Systémový rámec celoživotního učení
Prioritní osa 5:	Technická pomoc
Oblast podpory:	5.1 Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu
	5.2 Informovanost a publicita programu
	5.3 Absorpční kapacita subjektů implementujících programech

Zdroj: Programový dokument OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Posouzení v obci Ocmanice

Přesto, že tato prioritní osa může být využita i obcemi, tak je pro obec Ocmanice nedostupná. V obci se nenachází žádné školské zařízení, na které by mohla být daná podpora využita. Ani se do budoucna o této variantě neuvažuje, neboť v obci Ocmanice je malý počet dětí školou povinných a vybudování školního zařízení by pro obec bylo spíše zátěží než výhodou. Všechny děti školou povinné dojíždí do základní školy v Náměstí nad Oslavou, kde mají na výběr hned ze dvou základních škol, ZŠ Husova a ZŠ J. A. Komenského.

4.4.4 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) byl schválen 12. října 2007 Evropskou komisí. Je financován z Evropského sociálního fondu, ze kterého je na tento operační program vyčleněno 1,84 mld. EUR. Globálním cílem je zvýšit zaměstnanost lidí v České republice na úroveň průměru 15 nejlepších zemí EU. OP LZZ je dále rozdělen do jednotlivých specifických cílů, které budou naplněny prostřednictvím jednotlivých prioritních os. Jednotlivé specifické cíle jsou:

- Zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů,
- Zlepšení přístupu k zaměstnání a prevence nezaměstnanosti,
- Posílení integrace osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených,
- Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy a veřejných služeb,
- Zintenzivnění mezinárodní spolupráce v oblasti rozvoje lidských zdrojů a zaměstnanosti.

Tabulka č. 15 – Prioritní osy a oblasti podpory OP Lidské zdroje a zaměstnanost

Prioritní osa 1:	Adaptabilita
Oblast podpory:	1.1 Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků
	1.2 Zvýšení adaptability zaměstnanců restrukturalizovaných podniků
Prioritní osa 2:	Aktivní politiky trhu práce
Oblast podpory:	2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti
	2.2 Modernizace institucí a zavedení systému kvality služeb zaměstnanosti a jejich rozvoj
Prioritní osa 3:	Sociální integrace a rovné příležitosti
Oblast podpory:	3.1 Podpora sociální integrace
	3.2 Podpora sociální integrace romských lokalit
	3.3 Integrace sociálně vyloučených skupin na trhu práce

	3.4 Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladění pracovního a rodinného života
Prioritní osa 4:	Veřejná správa a veřejné služby
Oblast podpory:	4.1 Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy
Prioritní osa 5:	Mezinárodní spolupráce
Oblast podpory:	5.1 Mezinárodní spolupráce
Prioritní osa 6:	Technická pomoc
Oblast podpory:	6.1 Technická pomoc

Zdroj: Programový dokument OP Lidské zdroje a zaměstnanost

Prioritní osa 1 a 2 – v rámci těchto prioritních os není pro obce připravena žádná oblast podpory. Tyto osy jsou zaměřeny spíše na zlepšení efektivnosti využívání nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti. V tomto ohledu je tato podpora využitelná spíše úřady práce. Obec Ocmanice spadá pod úřad práce v Náměšti nad Oslavou, tudíž nemůže tuto podporu využít.

Prioritní osa 3 – se zaměřuje především na podporu začleňování sociálně vyloučených osob nebo osob ohrožených sociálním vyloučením s cílem jejich návratu do společnosti a na trh práce. Mezi osoby vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením patří zejména etnické menšiny nebo osoby z jiného sociokulturního prostředí. V obci Ocmanice se doposud žádné problémy v této oblasti nevyskytly, proto není důvod se dál touto problematikou zabývat.

4.4.4.1 Prioritní osa 4 – Veřejná správa a veřejné služby

Prioritní osa „Veřejná správa a veřejné služby“ se zaměřuje na zvýšení institucionální kapacity, kvality, efektivnosti a transparentnosti činnosti institucí veřejné správy. Podporovat se bude především modernizace veřejné správy a posílení rozvoje lidských zdrojů. Podporované aktivity můžeme rozdělit do 4 základních okruhů:

- Zvyšování kvality regulace,
- Vzdělávání ve správních úřadech a v úřadech územních samosprávných celků,

- Řízení a rozvoj kvality ve správních úřadech a v úřadech územních samosprávných celků,
- Zajišťování efektivní komunikace veřejné správy uvnitř i navenek.

Obce Ocmanice se bude týkat zvláště oblast podpory zaměřená na úředníky správních úřadů a úřadů územních samosprávných celků a na zvolené zastupitele územních samosprávných celků zejména v oblasti rozvoje lidských zdrojů ve veřejné správě a investic do nich, a to především formou tvorby vzdělávacích programů, studijních materiálů, vzdělávání, odborné přípravy a partnerské spolupráce. V této souvislosti bych se zaměřila i na termín eGovernment.

Projekt eGovernment představuje transformaci vnitřních a vnějších vztahů veřejné správy pomocí informačních a komunikačních technologií s cílem optimalizovat interní procesy. Cílem tohoto projektu je především rychlejší, spolehlivější a levnější poskytování služeb veřejné správy nejširší veřejnosti a zajištění větší otevřenosti veřejné správy ve vztahu ke svým uživatelům. Používání projektu eGovernment je rozšířeno nejen v České republice, ale i ve všech ostatních zemích EU. Pomocí systému eGovernment vznikají různé portály veřejné správy s mnoha důležitými informacemi pro občany a širokou veřejnost. Mezi tyto portály patří například – Portál veřejné správy, Registr obyvatel, Registr územní identifikace, Jednotný systém dopravních informací. Co se týká místního hlediska je významným prvkem zavedení tzv. CzechPoint systému. Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál (CzechPoint) slouží především k tomu, aby usnadnil komunikaci ve vztahu občan – veřejná správa. Smyslem celého projektu je vytvoření univerzálního místa – terminálu, kde bude možná získat a ověřit data z veřejných i neveřejných informačních systémů, úředně ověřit dokumenty a listiny, přenést písemné dokumenty do elektronické podoby a naopak, získat informace o průběhu správních řízení ve vztahu k občanovi a podat podání pro zahájení řízení správních orgánů. Tyto terminály jsou k dispozici na některých obecních úřadech, městských úřadech, pobočkách České pošty a dalších vybraných místech. Do budoucna se uvažuje i o variantě, že by občan mohl všechny tyto své záležitosti vyřizovat i z domova prostřednictvím internetu. Obec Ocmanice umožňuje svým občanům využívat služby CzechPointu na svém obecním úřadě.

Globálním cílem této prioritní osy je „ Posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy a veřejných služeb.“

K dosažení tohoto cíle budou podporovány tyto okruhy činností:

- Zefektivnění řízení lidských zdrojů ve veřejné správě, včetně vzdělávání zaměstnanců úřadů veřejné správy, politiků včetně zastupitelů územních samosprávných celků, metodiků a školitelů pro veřejnou správu,
- Aplikace moderních metod zvyšování výkonnosti, kvality a transparentnosti veřejné správy a veřejných služeb včetně zavádění sledování výkonnosti úřadů veřejné správy a analytické činnosti k identifikaci prostorů pro zlepšení a k návrhům řešení,
- Rozvoj vzdělávacích programů včetně distančních forem vzdělávání (např. eLearning),
- Podpora komunikace a koordinace subjektů v rámci resortu justice,
- Podpora koordinace mezi jednotlivými resorty, směrem k územním samosprávným celkům a dialogu mezi příslušnými veřejnými a soukromými subjekty,
- Rozšiřování moderních ICT a aplikací eGovernmentu ve veřejné správě.

Posouzení v obci Ocmanice

Podle mého názoru by obec Ocmanice mohla využít podporu z této prioritní osy především v oblasti rozvoje a zefektivnění řízení lidských zdrojů. A to prostřednictvím vzdělávání svých pracovníků hlavně v oblasti informačních technologií. Někteří členové zastupitelstva nemají dostatečné znalosti v této oblasti, a proto doplnění těchto znalostí by zvýšilo nejen jejich kvalifikaci, ale především i jejich efektivnost práce v zastupitelstvu. Dále bych doporučovala zavedení aplikací eGovernmentu. Tímto způsobem by obec mohla usnadnit komunikaci se svými občany. Obec Ocmanice by také mohla zlepšit obsah a funkčnost svých webových stránek v oblasti poskytování aktuálních informací občanům.

4.4.5 Operační program Výzkum a vývoj pro inovace

Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpI) spadá mezi tématické operační programy v cíli Konvergence a z pohledu finančních prostředků je čtvrtým největším operačním programem. Je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF), ze kterého je na něj vyčleněno 2,07 mld. EUR (cca 58,39 mld. Kč), což činí přibližně 7,76 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. OP VaVpI byl založen za účelem posilování výzkumného, vývojového a inovačního potenciálu ČR, který má přispět k růstu konkurenceschopnosti a k vytváření vysoce kvalifikovaných pracovních míst tak, aby se regiony ČR staly významnými místy koncentrace těchto aktivit v Evropě.

Tabulka č. 16 – Prioritní osy a oblasti podpory OP Výzkum a vývoj pro inovace

Prioritní osa 1:	Evropská centra excelence
Oblast podpory:	1.1 Evropská centra excelence
Prioritní osa 2:	Regionální VaV centra
Oblast podpory:	2.1 Regionální VaV centra
Prioritní osa 3:	Komercializace a popularizace VaV
Oblast podpory:	3.1 Komercializace výsledků výzkumných organizací a ochrana jejich duševního vlastnictví
Prioritní osa 4:	Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem
Oblast podpory:	5.1 Infrastruktura pro výuku na vysokých školách spojenou s výzkumem
Prioritní osa 5:	Technická pomoc

Zdroj: Programový dokument OP VaVpI

Příjemcem podpory na realizaci projektu z tohoto operačního programu může být i obec. Avšak příjemce této podpory musí splňovat veškeré podmínky vyplývající z definice Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2006/C 323/01), čl. 2.2.písm. d): „Výzkumnou organizací se rozumí určitý subjekt, např. Vysoká škola nebo výzkumný ústav, bez ohledu na právní formu (subjekt zřízený podle

veřejného nebo soukromého práva) nebo způsob financování, jehož hlavním účelem je provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj a šířit jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií. Veškerý zisk je zpětně reinvestován do těchto činností nebo šíření jejich výsledků nebo převodu technologií. Podniky, které mohou uplatňovat vliv na takový subjekt jako podílníci nebo členové nemají žádný přednostní přístup k výzkumným kapacitám tohoto subjektu nebo k výsledkům výzkumu vytvořeným subjektem.“

Posouzení v obci Ocmanice

Obec Ocmanice tyto podmínky není schopna splnit, tudíž je pro ni tato oblast podpory nedostupná.

4.5 Regionální operační program NUTS Jihovýchod

Řídícím orgánem ROP JV je regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod. Byla zřízena zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje v červenci 2006 jako implementační agentura ROP JV. Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod má tyto orgány – předseda, výbor a úřad Regionální rady, který je výkonným orgánem Rady. V současné době je předsedou regionální rady hejtman kraje Vysočina MUDr. Jiří Běhounek a místopředsedou hejtman Jihomoravského kraje JUDr. Michal Hašek. Výbor Regionální rady se skládá z 8 zastupitelů z každého kraje, tj. z kraje Vysočina a Jihomoravského kraje. Pravomoci výboru spočívají především v rozhodování o věcech spojených s realizací Regionálního operačního programu.

Na ROP JV je pro programovací období 2007 – 2013 vyčleněno 704,45 mil. EUR, které přibližně činí 2,64 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Tyto zdroje pochází z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Z českých veřejných zdrojů bude financování navýšeno o dalších 124,31 mil EUR.

Obecným cílem pro všechny regionální operační programy je zvýšení konkurenceschopnosti regionů, urychlení jejich rozvoje a zvýšení atraktivity regionů pro investory. ROP JV se zaměřuje především na zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu včetně modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje

infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury. ROP JV se skládá ze 4 prioritních os, které rozdělují daný operační program na logické celky, které jsou dále konkretizovány do jednotlivých oblastí podpory.

Tabulka č. 17 - Prioritní osy oblasti podpory ROP Jihovýchod

Prioritní osa 1:	Dostupnost dopravy
Oblast podpory:	1.1 Rozvoj dopravní infrastruktury v regionu
	1.2 Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy
	1.3 Obnova vozového parku drážních vozidel hromadné přepravy osob
	1.4 Rozvoj infrastruktury pro bezmotorovou dopravu
Prioritní osa 2:	Rozvoj udržitelného cestovního ruchu
Oblast podpory:	2.1 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch
	2.2 Rozvoj služeb v cestovním ruchu
Prioritní osa 3:	Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel
Oblast podpory:	3.1 Rozvoj urbanizačních center
	3.2 Rozvoj regionálních středisek
	3.3 Rozvoj a stabilizace venkovských sídel
	3.4 Veřejné služby regionálního významu
Prioritní osa 4:	Technická pomoc
Oblast podpory:	4.1 Aktivity spojené s realizací a řízením ROP JV
	4.2 Podpora absorpční kapacity

Zdroj: Programový dokument ROP Jihovýchod

4.5.1 Prioritní osa 1: Dostupnost dopravy

Region Jihovýchod se vyznačuje poměrně rozdrobenou sídelní strukturou s velkým počtem venkovských sídel, kde musí být zabezpečena dopravní obslužnost veřejnou dopravou. Města v regionu soudržnosti JV jsou přetížena automobilovou dopravou a naopak venkov vykazuje nedostatečnou obsluhu veřejnou dopravou. Stav

silnic, kapacita místních silničních sítí a zastaralost systémů dopravní regulace vyžaduje zatraktivnění nabídky veřejné hromadné dopravy. Většina silnic II. a III. třídy vykazují špatnou dopravní dostupnost a jsou dlouhodobě investičně poddimenzované. Regionem prochází pár dálkových mezinárodních cykloturistických tras. Podíl cyklostezek regionu soudržnosti JV na celkové délce cykloturistických tras je bohužel velmi nízký.

Oblast podpory 1.1 Rozvoj dopravní infrastruktury v regionu

Podporovanými aktivitami budou především výstavba, rekonstrukce, modernizace a zlepšení technických parametrů silnic II. a III. třídy včetně mostů. Podpora bude směřována především do silnic II. a III. třídy, které tvoří hlavní regionální dopravní síť regionu Jihovýchod a které napojují tento region na silniční síť vyššího řádu TEN-T a současně napojuje region na dopravní síť sousedních států. Tato podpora může být využívána pouze kraji.

Oblast podpory 2.1 Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy

Tato oblast podpory se zaměřuje na potřebné rozšiřování a zkvalitňování existujícího integrovaného dopravního systému a celkovou optimalizaci veřejné dopravy na území regionu Jihovýchod. Investice budou poskytovány především do moderních informačních a odbavovacích systémů pro cestující v IDS, budování a modernizaci přestupních terminálů a záchytných parkovišť a infrastruktury pro veřejnou hromadnou dopravu.

Oblast podpory 1.3 Obnova vozového parku drážních vozidel hromadné přepravy osob

Podporovat se budou projekty investičního charakteru zaměřené na zkvalitnění drážní osobní přepravy, a to investicemi do obnovy vozového parku drážních vozidel hromadné přepravy osob.

Oblast podpory 1.4 Rozvoj infrastruktury pro bezmotorovou dopravu

Finance budou alokovány do výstavby a rekonstrukce cyklostezek v podobě stavebně upravených a dopravním značením vymezených komunikací určených pouze

cyklistům, bruslařům, koloběžkařům a chodcům. Hlavním cílem této oblasti podpory je vybudovat hustou síť vhodně umístěných bezpečných cyklostezek v sídlech i v krajině včetně související infrastruktury a také zvýšit bezpečnost chodců v urbanizovaných prostorech.

Posouzení v obci Ocmanice

Obec Ocmanice by mohla využít podporu pouze v rámci oblasti podpory 1.4 Rozvoj infrastruktury pro bezmotorovou dopravu na výstavbu nebo rekonstrukci cyklostezek. V obci Ocmanice se nachází jedna cyklotrasa č. 5209 Naloučany – Koněšín, která prochází obcemi Naloučany – Ocmanice – Častotice – Studenec – Koněšín a měří 13 km. Tato cyklotrasa je v současné době v dobrém stavu, tudíž využití dané podpory není pro obec v současné době aktuální. Nicméně si myslím, že by obec Ocmanice měla tuto možnost podpory do budoucna vést v evidenci a v případě nutnosti ji využít a tím ušetřit náklady až do výše 85%, které by mohla získat od EU.

4.5.2 Prioritní osa 2: Rozvoj udržitelného cestovního ruchu

Region Jihovýchod se vyznačuje velkým množstvím rozmanitých kulturních a přírodních památek. Mezi ně můžeme zařadit i evropsky významné lokality NATURA 2000. Tyto vhodné přírodní podmínky umožňují celoroční turistiku. Rozvoj udržitelného cestovního ruchu bude tedy zaměřen především na evropsky významné lokality NATURA 2000.

Oblast podpory 2.1 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch

Jak již z názvu oblasti podpory vyplývá, bude podpora zaměřena hlavně na výstavbu či modernizaci infrastruktury spojené s rozvojem perspektivních forem cestovního ruchu. Investice půjdou především do modernizace ubytovacích zařízení, na výstavbu či modernizaci další infrastruktury, rekonstrukci a obnovu kulturních památek, značení, opravy a úpravy značení cyklotras, budování a rekonstrukce turistických tras pro pěší, lyžaře a jezdce na koních, tematických tras, naučných stezek

a také na rekonstrukci či výstavbu přístupových komunikací k turisticky využitelným objektům a kulturním památkám.

Oblast podpory 2.2 Rozvoj služeb v cestovním ruchu

Oblast podpory 2.2 je zaměřena především na propagaci a zviditelnění oblastí s významnou přírodní či kulturní památkou. Cílem je tedy zkvalitnit a rozvíjet marketingové, propagační a informační služby, organizaci řízení a produkty v cestovním ruchu.

Posouzení v obci Ocmanice

Co se týká obce Ocmanice a cestovního ruchu, nemají toho příliš společného. Obec se sice nachází v klidném venkovském prostředí s pěknou krajinou, ale kromě místní rozhledny, která je často navštěvována turisty z blízkého okolí, nemá turistům co jiného nabídnout. Obec je tedy oprávněným žadatelem z této osy, ale pro obec Ocmanice je nevyužitelná.

4.5.3 Prioritní osa 3: Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel

V rámci této prioritní osy je důležité si uvědomit rozdělení regionu soudržnosti na centra (rozvojové oblasti), střediska regionálního významu a venkov. Centra a střediska regionálního významu musí mít schopnost zajistit obyvatelům prostředí pro podnikání, bydlení, kvalitní podmínky pro úspěšné zapojení se do trhu práce a v neposlední řadě vytvořit dostatečné podmínky pro trávení volného času. Naopak venkov se potýká s problémy, jako je nedostatek pracovních příležitostí, zanedbaná infrastruktura, nízká úroveň služeb a nízká úroveň příjmů. Tato prioritní osa má tedy za cíl systematické zvyšování konkurenceschopnosti regionu prostřednictvím posilování rozvojového potenciálu měst a stabilizací osídlení ve venkovském prostoru.

Oblast podpory 3.1 Rozvoj urbanizačních center

Tuto oblast podpory mohou využívat pouze centra regionu soudržnosti Jihovýchod města Brno a Jihlava. Pro možnost čerpání podpory bude nutností mít

zpracovaný integrovaný plán rozvoje města. Podpora bude zaměřena na řešení specifických problémů urbanizačním center.

Oblast podpory 3.2 Rozvoj regionálních středisek

Podpora bude využitelná pro města s počtem obyvatel 5 000 – 49 999 obyvatel. Finanční prostředky budou alokovány na projekty zaměřující se na podporu urbanního a životního prostředí a na životní podmínky obyvatel.

Oblast podpory 3.3 Rozvoj a stabilizace venkovských sídel

Tato podpora se týká zejména venkovských obcí v regionu soudržnosti Jihovýchod. Podporovanými aktivitami je rozvoj a regenerace sídel, jejich vybavení infrastrukturou sociální péče a veřejných služeb, zatraktivnění fyzického prostředí, podnikatelského a investorského klimatu a zlepšení služeb a to především v těchto oblastech:

- Rozvoj sektoru služeb, občanské vybavenosti,
- Revitalizace území, úprava veřejných prostranství ve venkovských sídlech včetně veřejné infrastruktury,
- Regenerace a revitalizace místních brownfields,
- Budování infrastruktury pro kulturní a volnočasové aktivity,
- Podpora rozvoje ICT v oblastech postižených prokazatelným selháním trhu.

Oblast podpory 3.4 Veřejné služby regionálního významu

V rámci této prioritní osy se budou podporovat investiční projekty na rozvoj veřejných služeb regionálního významu, které musí mít dopad do širšího spádového území. Žadatelem mohou být pouze kraje a organizace zřízené krajem.

Posouzení v obci Ocmanice

V rámci této osy by obec Ocmanice využila podporu z EU pro rozvoj obce nejvíce, ale bohužel nesplňuje podmínku oprávněného žadatele. Žadatelem mohou být pouze obce nad 500 obyvatel a tuto podmínku obec Ocmanice s 337 obyvateli nesplňuje.

4.5.4 Prioritní osa 4: Technická pomoc

Prioritní osa technická pomoc slouží na podporu efektivního řízení a využívání Regionální operačního programu NUTS II Jihovýchod v programovém období 2007 – 2013.

4.6 Program rozvoje venkova České republiky na období 2007-2013

Program rozvoje venkova je zpracován na základě nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, o podpoře pro rozvoj venkova financovaného z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, o financování Společné zemědělské politiky, a rozhodnutí Komise č. 2006/144/ES, o strategických směrech Společenství pro rozvoj venkova.

Opatření Programu rozvoje venkova přispívá k naplňování cílů Lisabonské strategie ve všech jejích oblastech:

- Společnost založená na znalostech,
- Vnitřní trh a podnikatelské prostředí,
- Trh práce,
- Udržitelný rozvoj.

Program rozvoje venkova přispívá k dosažení cílů stanovených v Národním strategickém plánu rozvoje venkova. Jeho vznik měl přispět především k rozvoji venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, ke zlepšení stavu životního prostředí a snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Program má podporovat rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvářet nová pracovní místa, snižovat míru nezaměstnanosti a posilovat soudržnost obyvatel na venkově.

Program rozvoje venkova je financován z Evropského zemědělského fondu pro regionální rozvoj (EZFRV), ze kterého je vyčleněno 2 815 506 354 EUR. Tato částka musí být doplněna i ze státního rozpočtu ČR a to ve výši 800 297 016 EUR. Celkově bude program rozvoje venkova přerozdělovat mezi jednotlivé žadatele částku ve výši 3 615 803 370 EUR.

4.6.1 Osa I – Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

Jak z názvu vyplývá, osa I je zaměřena na podporu konkurenceschopnosti v zemědělství a lesnictví a na posílení dynamiky v podnikání v zemědělské výrobě a potravinářském průmyslu. Celková výše podpory je 22,39 % z celkových prostředků EZFRV.

Tabulka č. 18 – Priority, cíle a opatření Osy I.

Priorita	I.1. Modernizace, inovace a kvalita	% z osy
Cíl	Vytvořit silné zemědělsko-potravinářské odvětví, modernizovat zemědělské podniky, zavádět inovace a zvýšit kvalitu produktů.	85,21
Opatření	I.1.1 Modernizace zemědělských podniků	35,40
	I.1.2 Investice do lesů	10,13
	I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělských a potravinářských produktů	14,57
	I.1.4 Pozemkové úpravy	23,12
	I.2.1 Seskupení producentů	1,99
Priorita	I.2 Přenos znalostí	
Cíl	Vytvořit dynamické zemědělsko-potravinářské prostředí, rozšířit vzdělávání a poradenství a snížit věkový průměr pracovníků v zemědělství	14,79
Opatření	I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost	1,49
	I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců	6,86
	I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti	4,08
	I.3.4 Využívání poradenských služeb	2,35

Zdroj: Programový dokument Programu rozvoje venkova

Většina podpor z osy I. je určena pouze pro podnikatelské subjekty v zemědělství, proto se tím nebudu dále zabývat. Dále se zaměřím pouze na dvě podopatření, které mohou být využity obcemi, a to:

- Investice do lesů,
- Využívání poradenských služeb.

4.6.1.1 I. 1.2 Investice do lesů

Cíl spočívá ve zlepšení konkurenceschopnosti lesnictví, prioritně se zaměřuje na podporu rozvoje dynamického podnikání v lesnictví, vyšší výkonnost lesnických podniků, na restrukturalizaci lesnického sektoru a zlepšení ochrany životního prostředí v lesnictví. Finanční prostředky by měli pomoci řešit problematiku oblastí, především obnovu zastaralého a technicky nevyhovujícího vybavení lesnických podniků a nedostatečnou infrastrukturu v lesnictví.

Podopatření I.1.2.1. Lesnická technika

V tomto případě se konkrétně podporuje pořízení strojů a zařízení pro budování a údržbu lesních cest, stezek a chodníků, meliorací, hrazení bystřin, retenčních nádrží, zařízení pro turistiku a strojů a zařízení sloužících pro obnovu a výchovu lesních porostů a prvotní zpracování dříví ekologickými technologiemi.

Podopatření I.1.2.3. Lesnická infrastruktura

Finanční prostředky v tomto případě půjdou na:

- Výstavbu, modernizaci, rekonstrukci a celkové opravy lesních cest nad 2 m šíře,
- Výstavbu, modernizaci, rekonstrukci a celkové opravy zařízení upravující vodní režim v lesích,
- Výstavbu, modernizace, rekonstrukce a celkové opravy ostatních infrastrukturních objektů a zařízení sloužící lesnímu hospodářství.

4.6.1.2 I.3.4 Využívání poradenských služeb

Toto opatření mohou využít obce nebo sdružení obcí za účelem usnadnění orientace a podpory zavádění nových výrob, výrobních metod a technologií, které jsou samozřejmě zároveň sloučitelné se zájmy zachování a zlepšení krajiny a ochrany životního prostředí.

Posouzení v obci Ocmanice

Žadatelem mohou být i obce, které jsou vlastníky lesního pozemku, což obec Ocmanice splňuje, proto může být oprávněným žadatelem podpory z tohoto opatření. O provoz v obecních lesích se starají dva zaměstnanci obce. Protože obec je vlastníkem lesního pozemku o velké výměře, doporučila bych využití této podpory především na nákup lesnické techniky k údržbě tohoto lesa a na opravy lesních cest. Co se týká využívání poradenských služeb nepovažuji tuto podporu za nutně potřebnou pro obec Ocmanice.

4.6.2 Osa 2 – Zlepšování životního prostředí a krajiny

Tato osa vznikla za účelem zlepšování stavu životního prostředí a krajiny. Podpora bude směřována zejména na zlepšení biologické rozmanitosti, zachování systémů zemědělství a lesnictví s vysokou přidanou hodnotou, ochranu vody a zmírňování změn klimatu. Prioritou programu rozvoje venkova je přispívat ke zlepšování stavu životního prostředí a krajiny realizací agroenvironmentálních opatření, opatření podpory hospodaření v méně příznivých oblastech a oblastech Natura 2000.

Tabulka č. 19 - Priority, cíle a opatření Osy II

Priorita	Biologická rozmanitost, zachování a rozvoj zemědělských a lesnických systémů s vysokou přírodní hodnotou a tradičních zemědělských krajin	% z osy
Cíl	Podpora zemědělských postupů šetrných k životnímu prostředí vedoucích k biologické rozmanitosti a podpora vhodných zemědělských systémů pro zachování venkovské krajiny. Podpora ochrany životního prostředí na zemědělské půdě a v lesních oblastech s vysokou přírodní hodnotou	80,10
Opatření	II.1.1 Platby za přírodní znevýhodnění poskytování v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech	35,69
	II.1.2.1 Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě	0,33

	II.1.3.1 Agroenvironmentální opatření – Postupy šetrné k životnímu prostředí (vč. Ekologického zemědělství a integrované produkce)	13,69
	II.1.3.2 Agroenvironmentální opatření – Ošetřování travních porostů	28,95
	II.2.2. Platby v rámci Natury 2000 v lesích	0,63
	II.2.3. Lesnicko-environmentální platby	0,81
Priorita	Ochrana vody a půdy	
Cíl	Ochrana jakosti povrchových a podzemních vodních zdrojů prostřednictvím opatření zaměřených na protierozní ochranu a vhodné používání zemědělského půdního fondu	14,76
Opatření	II.1.3.3 Agroenvironmentální opatření – Péče o krajinu	11,99
	II.1.2.2 Platby v rámci Natury 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES – Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES (WFD)	2,77
Priorita	Zmírňování klimatických změn	
Cíl	Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie prostřednictvím stávajícího lesního potenciálu a možnost jeho rozšíření a zachování pozitivních funkcí lesa	5,14
Opatření	II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy	3,56
	II.2.4. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů	1,58

Zdroj: Programový dokument Programu rozvoje venkova

Tato osa poskytuje finanční podporu pouze vlastníkům nebo nájemcům zemědělské půdy, vlastníkům lesního pozemku nebo osobám hospodařícím v lesích soukromých osob. Obec Ocmanice bohužel není vlastníkem nebo nájemcem zemědělské půdy, a proto nemůže být způsobilým žadatelem u většiny oblastí podpory z této prioritní osy. Jediným opatřením v rámci této prioritní osy, ze které by obec Ocmanice mohla získat finanční prostředky je opatření Zalesňování zemědělské půdy, konkrétně podopatření Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesa a podopatření Neproduktivní investice v lesích.

4.6.2.1 II.2.4 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

Tato podpora má za cíl snižovat rozsah škod způsobených přírodními kalamitami a požáry. Obec Ocmanice leží v oblasti, kde dochází k silným náporům větru a nachází se také v záplavové oblasti, tudíž je pro obec Ocmanice dobré o této možnosti podpory vědět i přesto, že v současné době není důvod tuto podporu čerpat.

II.2.4.2. Neproduktivní investice v lesích

Toto podopatření má vést ke zvyšování společenské hodnoty lesů, které zároveň přispívá k ochraně vod, půd a lesního prostředí před neukázněným pohybem návštěvníků lesa. Podpora bude směřovat zejména na výstavbu, rekonstrukci a modernizace cest sloužících jako stezky pro turisty do šířky 2 metrů, na cyklostezky a objekty, u kterých je nutnost zajistit bezpečnost návštěvníků.

Posouzení v obci Ocmanice

Obec Ocmanice je vlastníkem lesů o výměře 80 ha ležících v katastrálním území obce. Proto může žádat o podporu v rámci tohoto podopatření. Protože se obec Ocmanice může pyšnit v roce 2004 vystavěnou rozhlednou a přírodní památkou koniklece, vyskytuje se tu převážně v letních měsících mnoho návštěvníků těchto objektů. Proto jsem obec Ocmanice seznámila s touto možností získání finančních prostředků na rekonstrukci a modernizace cest sloužících pro turisty. Myslím si, že využití této podpory by obci pomohlo danou oblast ještě více zatraktivnit a tím zvýšit její návštěvnost.

4.6.3 Osa 3 – Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

Tato osa se prioritně zaměřuje na takové aktivity, jejichž cílem je tvorba nových pracovních míst v netradičních odvětvích a zkvalitňování venkovské infrastruktury. Cíl

programu rozvoje venkova spočívá v posilování atraktivity venkova k životu, především prostřednictvím zlepšení podmínek pro hospodářský růst realizací opatření zaměřených převážně na diverzifikaci ekonomických aktivit, zlepšování kvality života na venkově, vzdělávání a rozšiřování využívání informačních a komunikačních technologií a na zlepšení kvality života zvýšením povědomí o přírodních a kulturních hodnotách prostředí a jejich obnovu a rehabilitaci.

Tabulka č. 20 - Priority, cíle a opatření osy III

Priorita	III.1. Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání OZE	% z osy
Cíl	Vytvořit pracovní místa a zajistit vyšší příjmovou úroveň obyvatel venkova rozvojem a diverzifikací aktivit na venkově a podporou venkovské turistiky, zajistit naplnění závazků ČR v oblasti využití OZE	50
Opatření	III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy	22,5
	III.1.2. Podpora základních podniků a jejich rozvoje	15
	III.1.3. Podpora cestovního ruchu	12,5
Priorita	III.2 Podmínky růstu a kvalita života na venkově	
Cíl	Vytvořit podmínky růstu ve venkovských oblastech. Zlepšit vybavení a vzhled vesnic a veřejných prostranství a posílit sounáležitost obyvatel s místním prostředím a dědictvím venkova. Zabezečit rozvoj venkovské infrastruktury s cílem rozvoje malého a středního podnikání a zlepšení životního prostředí venkovských sídel.	48
Opatření	III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	39
	III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	9
Priorita	III.3. Vzdělávání	
Cíl	Přispět k vyšší úrovni vzdělanosti a uplatnění na trhu práce venkovských obyvatel rozvojem poradenství a vzdělávání a zvýšit používání informačních a komunikačních technologií.	2
Opatření	III.3.1. Vzdělávání a informace	2

Zdroj: Programový dokument Programu rozvoje venkova

V rámci této osy je důležité rozdělení obcí podle počtu obyvatel, a to na obce do 500 obyvatel a do 2000 obyvatel. Obec Ocmanice patří do skupiny malých obcí, tedy

s počtem obyvatel do 500. Pro tyto obce je v rámci této osy vyčleněno mnoho podpor a finančních prostředků, které může Obec Ocmanice využít. Osa 1 – Tvorba pracovních příležitostí a podpora využívání OZE je určena pro obce do 2000. Žadatelem mohou být především zemědělské podnikatelé.

4.6.3.1 III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby

Výše uvedené opatření bude podporovat investice do základní vodohospodářské infrastruktury, na vybudování a obnovu místních komunikací, obnovu či výstavbu inženýrských sítí a zlepšení vzhledu obcí u obcí do 2000 obyvatel. U obcí do 500 obyvatel bude podpora směřovat do oblastí zajišťujících kvalitu života obyvatel prostřednictvím zlepšení místního občanského vybavení a služeb.

III.2.1.1 Obnova a rozvoj vesnic

Toto opatření je určeno pro obce jak do 500 obyvatel, tak pro obce do 2000 obyvatel. Podporovanými aktivitami první výše zmíněné skupiny jsou projekty na vybudování nebo obnovu dopravní infrastruktury, technické infrastruktury (mimo vodohospodářskou infrastrukturu), na zlepšení vzhledu obcí formou úpravy veřejných prostranství a územně plánovací dokumentace. U obcí do 2000 obyvatel je možné využít čerpání finančních prostředků na vodohospodářskou infrastrukturu, ČOV a kanalizaci.

Posouzení v obci Ocmanice

Obec Ocmanice, co se týká co dopravní infrastruktury, trpí četnými nedostatky. Silnice, které byly opravdu v katastrofickém stavu, byly opraveny především za pomoci programu obnovy venkova, ale i tak je zde ještě mnoho komunikací, u kterých je nutné provést opravu. Proto jsem obec Ocmanice upozornila na tuto možnost čerpání finančních prostředků a v případě realizace obnovy komunikací by obec mohla ušetřit až 100 % způsobilých výdajů, které by byly financovány ze 75 % z EU a z 25 % z veřejných zdrojů ČR. Dále by obec Ocmanice mohla v rámci tohoto podopatření využít finanční podporu na zhotovení parkoviště u místního hřbitova. V současné době

je sice k hřbitovu zhotovena příjezdová cesta, ale je tam pouze jedno parkovací místo, což je značně nevyhovující a nedostačující.

Obec Ocmanice již řadu let usiluje o vybudování splaškové kanalizace a čističky odpadních vod, bohužel rozpočet obce tuto investici neumožňuje. V rámci tohoto podopatření je možnost získání podpory na vodohospodářskou infrastrukturu. Tato možnost je pro obce do 2000 obyvatel. Po konzultaci se starostkou obce, mi bylo sděleno, že obec Ocmanice má v plánu při první aktuální výzvě, žádat dotace na tento projekt.

III.2.1.2. Občanské vybavení a služby

Projekt může být realizovaný v obcích do 500 obyvatel. V rámci tohoto opatření bude podporováno zejména zajištění chybějícího vybavení a služeb, a to v oblastech školství, zdravotnictví, sociální péče (za předpokladu, že na ni není možné získat mandatorní výdaje státu), včetně předškolní a mimoškolní péče o děti, pečovatelské služby o seniory, základní obchodní infrastruktury, objektů a ploch pro sportovní a kulturní aktivity, doprovodných stravovacích zařízení, objektů pro spolkovou činnost. Dále se bude podporovat zřizování integrovaných informačních a školících center s využitím ICT, využití ICT iniciativ pro lepší dostupnost služeb a práce. Obce mohou získat podporu až do výše 90 % způsobilých výdajů.

Posouzení v obci Ocmanice

V obci Ocmanice se nachází pouze základní občanská vybavenost, takže v obci nalezneme pouze prodejnu potravin, místní pohostinství, knihovnu a obecní úřad. Nachází se zde i velký kulturní dům, který ale bohužel obec před několika lety prodala soukromému podnikateli k provozování jeho podnikatelské činnosti. Součástí kulturního domu byla dříve i mateřská škola a kuchyně, kde se vařily obědy hlavně pro místní zemědělské družstvo Naloučany, ale i na rozvoz seniorům, kteří už nebyli schopni si jídlo sami připravovat. V současné době je objekt kulturního domu v katastrofickém stavu. Obec Ocmanice před 2 lety uvažovala o zpětném odkoupení kulturního domu a následné rekonstrukci, protože objekt takového typu v obci bezesporu chybí, ale po zhodnocení nákladů na rekonstrukci starého objektu a výstavbu nového

jednohlasně tento návrh zamítla. Na výstavbu nového kulturního domu si obec zažádala o finanční podporu z výše uvedeného podopatření III. 2.1.2. Občanské vybavení a služby. Obec získala 53 bodů a umístila se na 6 místě, tudíž má přislíbených 8. 000. 000,- z evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova na výstavbu „Společenského centra Ocmanice“. Projekt je teprve v prvotní fázi, takže v současné době obec Ocmanice pracuje na splnění všech povinností, aby přislíbenou dotaci dostala. Dále bych v rámci tohoto podopatření obci Ocmanice doporučila přemýšlet o možnosti získání podpory na výstavbu mateřské školy. Jak jsem už výše uváděla, dříve v obci mateřská škola byla a vždy byla plně vytížená. To proto, že v blízkosti obce leží ještě menší obce, jako jsou Naloučany, Zahradka a Častotice, odkud děti předškolního věku využívali mateřskou školu v Ocmanicích. V současné době rodiče z obcí vozí své děti do mateřské školy do Náměště nad Oslavou. Zde se nachází 2 školy pro děti předškolního věku, které jsou ale kapacitně přetíženy a čekací doba může trvat i několik měsíců. Proto si myslím, že možnost zavedení mateřské školy v obci Ocmanice by zastupitelstvo mělo zavést mezi své budoucí priority.

4.6.3.2 III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova

Toto opatření by mělo především umožnit architektonický a urbanistický rozvoj českých a moravských vesnic v souladu s požadavky na zachování a posílení jejich charakteristického vzhledu a hodnot a zároveň zvýšit identitu a pospolitost místních obyvatel. Podpora tedy bude směřovat do oblastí kulturního dědictví. Jednak do vypracování studií obnovy a využití kulturního dědictví, dále na zpracování programu regenerace památkově chráněných území a plánů péče o krajinné památkové zóny. Podporovány budou také investice spojené s udržováním, obnovou a zhodnocováním nebo využíváním kulturního dědictví. V rámci tohoto opatření se bude také podporovat vybudování nových stálých výstavních expozic a muzeí s vazbou na místní historii, zajímavosti, kulturní a umělecké aktivity a tradiční lidovou kulturu. O tuto podporu mohou žádat obce do 500 obyvatel, výše podpory činí až 90 % způsobilých výdajů.

Posouzení v obci Ocmanice

V rámci této osy by obec Ocmanice mohla využít podporu především na regeneraci Haukwitzovy aleje, která se nachází v části obce Ocmanice – Placký dvůr. Haukwitzova alej je vyhlášená krajinným památkovým útvarem a spadá tedy do památkově chráněných území.

4.6.3.3 III.3.1 Vzdělávání a informace

Podpora spočívá ve vzdělávání a informování hospodářských subjektů, které působí nebo chtějí působit na venkově. Vzdělávání bude obsahovat informace týkající se možnosti diverzifikace činností nezemědělské povahy, zakládání a rozvoj mikropodniků, možnost uplatnění ve venkovském cestovním ruchu, ve službách pro obyvatelstvo a možnostech rozvoje dědictví venkova. Příjemce podpory může získat dotaci až ve výši 100 % způsobilých výdajů.

Posouzení v obci Ocmanice

V obci Ocmanice je několik soukromých podnikatelů (fyzických osob) podnikajících převážně v zemědělství, kteří by byli vhodnými uživateli podpory z této osy. Nicméně si myslím, že pro obec Ocmanice je realizace tohoto projektu příliš neatraktivní. A to především z důvodu malého počtu podnikajících osob a vysokého časového zatížení.

4.6.4 Osa 4 – Leader

Účelem osy IV Leader je zejména zlepšení kvality života ve venkovských oblastech, posílení ekonomického potenciálu a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví venkova, spolu s posílením řídicích a administrativních schopností na venkově. Principy Leaderu jsou pro rozvoj venkova zvláště dobrou metodou, protože vedou k pozitivním efektům, plynoucím ze spojení různých subjektů, které ve venkovském prostoru působí. Osa Leader podporuje především spojení subjektů do místních akčních skupin (MAS). Zde jsou sdruženy ty obce, které mají společnou charakteristiku

a problémy. MAS je založena jako obecně prospěšná společnost a má tedy svou právní subjektivitu podle zákona č. 248/1955 Sb., o obecně prospěšných společnostech, dále občanské sdružení podle zákona 83/1990 Sb., o sdružování občanů, nebo zájmové sdružení právnických osob dle Občanského zákoníku.

Tabulka č. 21 - Priority, cíle a opatření osy IV

Priorita	IV. Zlepšení řízení a mobilizace přirozeného vnitřního rozvojového potenciálu venkova	% z osy
Cíl	Realizovat místní rozvojové strategie a spolupráci místních partnerství	100
Opatření	IV.1.1. Místní akční skupina	max. 18
	IV. 1.2. Realizace místní rozvojové strategie	min. 72
	IV.2.1. Realizace projektů spolupráce	10

Zdroj: Programový dokument Programu rozvoje venkova

Obec Ocmanice není členem žádné místní akční skupiny, tudíž podpora z této osy IV Leader je pro ni nedostupná a dále se jí zabývat nebudeme.

4.7 Realizované projekty ve vybrané obci

Obec Ocmanice je malá obec, která nedisponuje velkým obecním rozpočtem, proto v rámci možnosti svého rozvoje musí využívat pomoc především z dotací, a to jak z národních tak evropských zdrojů. V rámci pomoci ze strany České republiky má obec na kontě několik dotací především z Programu obnovy venkova financované krajem Vysočina a jednu dotaci z Operačního programu životní prostředí. V současné době se podílí na realizaci projektu z programu rozvoje venkova, který je teprve v počáteční fázi.

4.7.1 Program obnovy venkova

Program obnovy venkova věcně navázal na Program obnovy vesnice. Cílem programu je podpora obyvatel venkova a samospráv obcí za účelem realizace jejich snahy o harmonický a zdravý rozvoj společenského života a životních podmínek na venkově. Je účinný vždy jeden rok. Obce, které z něj chtějí žádat o dotaci, musí podat žádost v termínu od 1. ledna 2012 do 31. ledna 2012. O rozhodnutí, zda jsou dotace jednotlivým obcím na základě jejich žádostí přiděleny, rozhodne zastupitelstvo kraje Vysočina nejpozději do konce dubna 2012. Jedna obec může podat pouze jednu žádost. U obcí nad 300 obyvatel, kam spadá i obec Ocmanice, poskytuje kraj dotaci do výše 50 % nákladů projektu v běžném roce.

4.7.1.1 Nakládání s bioodpadem v obci Ocmanice 2007

Kraj Vysočina zřídil Garantovaný program „Bioodpady 2007“ na podporu tvorby uceleného systému nakládání s bioodpadem. Protože bioodpad tvoří v obci Ocmanice velkoobjemovou složku a obec neměla v plánu zřizovat skládku na ukládání tohoto odpadu, podala v rámci tohoto programu žádost o poskytnutí dotace na pořízení kontejneru na bioodpad. Tento projekt se uskutečnil již v roce 2007, přesněji byl dokončen 6. září 2007. Celkové náklady na tento projekt byly 44.800 Kč, z toho 49 % tedy 21.952 Kč financoval kraj Vysočina a 51 % tedy 22.848 Kč obec Ocmanice.

4.7.1.2 Oprava místní komunikace 2008

Tímto projektem byla provedena oprava místní komunikace ležící na parcelách č. 2/1, 132, 3609 a 131, která byla již řadu let v nevyhovujícím stavu. Opravu provedla firma COLAS CZ a.s. v období od 1. 8. 2008 do 31. 8. 2008. Celkové náklady na projekt byly 784.538 Kč. Podpora z kraje Vysočina činila ve výši 116.000 Kč, tudíž obec Ocmanice musela financovat zbývající část, a to 668.538 Kč.

4.7.1.3 Rekonstrukce komunikace v místní části Placký dvůr 2008

Projektem byla zrealizována rekonstrukce povrchu místní komunikace o délce 805 m² v místní části obce Ocmanice – Placký dvůr. Realizace probíhala v termínu od 1. 4. 2008 do 25. 6. 2008. Celkové náklady projektu byly 596.458 Kč, z toho bylo financováno 25,1 % tj. 150.000 Kč z rozpočtu kraje Vysočina a 74,9 % tj. 446.458 Kč z rozpočtu obce.

4.7.1.4 Návrh územního plánu Ocmanice 2008

Obec Ocmanice využila finanční podporu z kraje v rámci návrhu územního plánu Ocmanice, jehož pořizovatelem byl Městský úřad Náměšť nad Oslavou, odbor výstavby a územního rozvoje, oddělení úřadu územního plánování. Termín realizace byl od 15. 3. 2008 do 30. 4. 2009. Celkové náklady na zpracování návrhu územního plánu činily 150. 000 Kč. Kraj Vysočina poskytl obci podporu ve výši 75 % tj. 112.500 Kč, obec Ocmanice musela financovat tento projekt ve výši 25 % tj. 37.500 Kč.

4.7.1.5 Oprava komunikace 2009

Stávající betonové schodiště bylo již v nevyhovujícím stavu. Proto bylo nutností vybudovat vyrovnávací schodiště o celkové výměře 18,3 m². Povrch schodiště byl opraven z betonové zámkové dlažby ohraničené zahradním obrubníkem. U schodiště bylo provedeno oboustranné ocelové zábradlí. Tato obnova vyrovnávacího schodiště v obci Ocmanice přispěla ke zlepšení občanské vybavenosti obce. Projekt byl realizován v období srpen 2009 – září 2009. Celkové náklady na projekt činily 399.144 Kč z toho 34 % tj. 134.000 Kč byla financována z rozpočtu kraje a 66 % tj. 265.147 Kč z rozpočtu příjemce podpory, tedy obce.

Projektem byla zrealizována oprava místní komunikace na p. č. 2 v obci Ocmanice firmou COLAS CZ a.s. na základě smlouvy o dílo.

4.7.2 Programy v rámci EU

4.7.2.1 Vybudování ochranné zdi v obci Ocmanice

Obec Ocmanice čerpala podporu z operačního programu „Životní prostředí“, prioritní osy 6. Zlepšení stavu přírody a krajiny, oblast podpory 6.6 Prevence sesuvů a skalních řícení. V rámci tohoto projektu se jednalo o výstavbu ochranné zdi v obci Ocmanice, která zabrání padání kamenů a zeminy ze stávajícího svahu narušeného erozí na přilehlou komunikaci. Ochranná stěna byla vybudována v délce 273 m a kopíruje úsek komunikace Ocmanice – Naloučany. Součástí stavby byla i úprava hrany komunikace a vybudování odvodňovacích žlabů po obou stranách stěny. V rámci tohoto projektu byla nutnost vyhlášení veřejné zakázky formou výběrového řízení, kterého se účastnily 3 firmy, a to ENVIRO-EKOANALITIKA, s. r. o., která výběrové řízení vyhrála, REKONSTAV HB, s. r. o. a BBN CONSULTING, s. r. o. Datum zahájení realizace projektu bylo 1. 7. 2009 (skutečné 3. 7. 2009) a datum ukončení 31. 12. 2009 (skutečné 27. 11. 2009), doba trvání projektu byla tedy 141 dní. Celkové způsobilé výdaje na projekt byly 2.339.670 Kč, z toho:

➤ výdaje z ERDF/FS	85 %	1.994.516,50 Kč
➤ výdaje ze státních fondů	5 %	117.324,50 Kč
➤ výdaje z rozpočtu obcí	10 %	234.649 Kč

4.8 Navrhovaný projekt pro obec Ocmanice

Jak již bylo výše zmíněno, obec Ocmanice již řadu let usiluje o vybudování splaškové kanalizace a čističky odpadních vod. Proto bych se další části práce zaměřila na návrh projektu daného problému. Na tento projekt lze čerpat finanční podporu z Programu rozvoje venkova, osy III, skupina opatření III.2., opatření III.2.1. a podopatření III.2.1.1. – Obnova a rozvoj vesnic.

Návrh projektu: Splašková kanalizace a ČOV

Struktura financování projektu:

Celkové výdaje na tento projekt jsou 14.700.350 Kč. Výdaje, na které není požadována dotace, jsou ve výši 2.450.175 Kč. Celkové výdaje, na které může být poskytnuta dotace, činí 12.250.175. Dotace bude poskytnuta ve výši 90 % z výše uvedené částky, tudíž výše poskytnuté dotace činí 11.025.790 Kč. Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova financuje tento projekt ve výši 75 % tedy 8.269.342 Kč, dalších 25 % tedy 2.756.448 Kč je financováno ze státních zdrojů.

Popis projektu:

Předmětem projektu je vybudování splaškové kanalizace a čistírny odpadních vod. Splaškové vody budou tlakovou sítí přivedeny na ČOV, zde centrálně přečištěny a vypouštěny zpět do recipientu, který tvoří řeka Oslava protékající katastrálním územím obce. Navržená kanalizace je řešena jako oddílná splašková tlaková síť s pěti hlavními větvemi, které odpadní vody přivádějí z jednotlivých lokalit obce, kde se dále větví k jednotlivým nemovitostem. Veřejný kanalizační řád je vždy zakončen domovní čerpací stanicí na pozemcích jednotlivých uživatelů nemovitostí. Čerpací stanice je součástí hlavního veřejného řádu. Provozovateli jednotlivých domovních čerpacích stanic budou jednotliví uživatelé a vlastníci připojených nemovitostí se společnou servisní organizací zajišťovanou a zastřešenou obcí.

Pro zneškodnění splaškových odpadních vod z obce Ocmanice je navržená mechanicko – biologická čistírna odpadních vod BIO CLEANER BC 200 EO. Provozní

objekt ČOV je navržen jako kombinace zděné a dřevěné přízemní stavby půdorysných rozměrů 3,90x10,30 m se zastřešením sedlovou střechou. Základy jsou řešeny jako monolitická betonová vana s biologickou linkou ČOV. Areál ČOV bude oplocen drátěných oplocením a vnitřní prostor bude částečně vydlážděn zámkovou dlažbou, částečně šterkodrtí z prosívkou a setím travním semenem. Příjezd bude zajištěn ze stávající silnice III/3993 Ocmanice – Naloučany.

Popis výchozího stavu a zdůvodnění projektu:

V obci Ocmanice není uspokojivě zajištěna likvidace splaškových odpadních vod. Vybudováním splaškové kanalizace bude vyřešeno odvádění splaškových vod z území obce a jejich likvidace na obecní ČOV. Pro značnou rozptýlenost zástavby byl navržen jako optimální systém tlaková kanalizace s domovními čerpacími jímkami. Vedle jednoznačně nižších realizačních nákladů systém umožňuje bezproblémové rozšiřování sítě pro budoucí objekty, jejichž výstavba je předpokládána v územním plánu obce. Případné stávající kanalizace budou zachovány a budou nadále sloužit jako dešťové. Výstavba tlakové kanalizace se uvažuje včetně domovních čerpacích jímek, které jsou součástí hlavního řádu a jsou zpravidla umístěny na soukromé pozemky jednotlivých vlastníků připojovaných nemovitostí. Kanalizační přípojkou se rozumí pouze gravitační vedení. Investory stavby přípojek budou jednotliví uživatelé a vlastníci připojovaných objektů. Předpokládá se, že po dokončení výstavby bude provozování kanalizace a ČOV zajišťovat oprávněná servisní organizací. Domovní ČJ si budou provozovat jednotliví uživatelé sami se společnou servisní organizací zajišťovanou a zastřešenou obcí. Výstavba kanalizace bude mít jednoznačně pozitivní dopad na životní prostředí a kvalitu vody.

Popis umístění projektu:

Území pro výstavbu kanalizace se nachází v intravilánu obci s tím, že ČOV je umístěna cca uprostřed řešeného území při silnici směr Ocmanice – Naloučany.

Výsledky projektu:

Výsledkem projektu bude vybudování splaškové kanalizace a čistírny odpadních vod v obci, neboť zde není uspokojivě zajištěna likvidace splaškových odpadních vod. Splašková tlaková kanalizační síť i kapacita ČOV umožňuje výhledově i připojení dalších objektů, s nimiž v této etapě není uvažováno.

5 Závěr

Ve své diplomové práci jsem se zabývala problematikou regionální politiky a čerpání finančních prostředků z fondů Evropské unie. Rozdělování peněz z těchto fondů vychází z výše uvedené regionální politiky EU. Ta stojí na principech soudržnosti a solidarity. Regionální politika EU je určena všem členským státům Evropské unie. Jejím úkolem je zamezovat vzniku a rozšiřování sociálních a hospodářských rozdílů mezi regiony v celé Evropské unii. Na regionální politiku jde více než třetina rozpočtu Evropské unie.

Možnost čerpání finančních prostředků z fondů EU je v této době velice populární. Tato možnost je využitelná již od roku 2004 po vstupu České republiky do EU. Ale první programovací období 2004 - 2006 bylo docela problematické, neboť většina možných žadatelů trpěla nedostatkem informací a tudíž nebyly veškeré finanční prostředky využity. Nyní probíhá druhé programovací období 2007 – 2013, o kterém můžeme říct, že je již plně využívaným nástrojem rozvoje regionů. V tomto období může Česká republika hospodařit s přibližně s 26,7 mld. EUR.

Zaměřila jsem se zejména na možnosti využití finančních prostředků z EU pro obce do 500 obyvatel a konkretizovala možnosti využití pro obec Ocmanice. I přesto, že existují příručky, jako jsou „Dotační tituly pro obce“ zpracované Ministerstvem pro místní rozvoj a „Dotační programy pro obce“ zpracované Ministerstvem zemědělství, tak většina malých obcí trpí nedostatkem informací, nepřehledností v dané problematice a chybějící kvalifikací pro získání dotace.

Praktická část práce spočívala v analýze jednotlivých tématických a regionální operačních programů a programu rozvoje venkova. Pro obce jsou z tématických operačních programů využitelné Integrovaný operační program, Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, Operační program Výzkum a vývoj pro inovace, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Operační program Životní prostředí. Jako prioritní bych považovala OPŽP, ze kterého je vyčleněno 5 176 702 206 EUR. Tématické operační programy představují pro obce jistou možnost získání finančních prostředků, nicméně nepatří mezi ty hlavní. Naopak regionální operační program je pro obce jeden z nejdůležitějších programů podpory rozvoje. Tento program

je určen zejména pro obce nad 500 obyvatel, do kterého bohužel obec Ocmanice nespadá. Třetím, pro obec Ocmanice nejdůležitějším programem podpory, je program rozvoje venkova, který je určen především pro obce do 500 obyvatel.

Hypotéza „Vybraná obec s ohledem na svůj aktuální stav dostatečně využívá možností, které nabízí a plynou z členství České republiky v Evropské unii“ se nepodařila prokázat. Obec Ocmanice podle mého názoru nevyužívá všechny možnosti získání finančních prostředků z EU. Za období 2004 - 2006 a 2007 - 2013, kdy je možnost čerpat finanční prostředky z EU, obec této možnosti využila pouze jednou. Druhá hypotéza „Mezi jednotlivými programy, nabízející možnosti spoluúčasti na investičních projektech, existují značné rozdíly v tématickém zaměření a výši disponibilních finančních prostředků“ se podařila prokázat.

Diplomová práce v podstatě představuje metodickou příručku pro obce do 500 obyvatel o možnostech získání finančních prostředků z Evropské unie na rozvoj obce.

6 Summary

In this thesis, I addressed the issue of regional policy and the drawing of financial resources from the funds of the European Union. The distribution of the money from these funds is based on the above the EU regional policy. The cost on the principles of cohesion and solidarity. EU regional policy is intended for all the member states of the European Union. Their job is to prevent the creation and expansion of social and economic disparities between the regions throughout the European Union. On regional policy is more than a third of the budget of the European Union.

The possibility of withdrawals of funds from EU funds is very popular at this time. This option is available since 2004 after the entry of the Czech Republic into the EU. But the first programming period 2004-2006 was quite problematic, as most potential applicants suffered from a lack of information and, therefore, all funds was not used. Now the second programming period 2007-2013, of which we can say that it is already fully used by a tool of regional development. In this period the Czech Republic can run around with 26.7 billion. €. I focused in particular on the possibility of the use of funds from the EU for the municipalities to 500 inhabitants and the municipality adopted the use of options for Ocmanice.

The practical part of the work consisted in the analysis of each of the thematic and regional operational programmes and the rural development programme. Thematic operational programmes represent some of the municipalities the possibility to obtain funds, however, are not the main. On the contrary, regional operational programme is for the municipalities, one of the most important programmes to support the development. This program is intended mainly for the village of 500 inhabitants, to which, unfortunately, a village outside Ocmanice. Third, for the municipality, the most important aid programme for Ocmanice is a rural development programme, which is intended primarily for municipalities to 500 inhabitants.

Thesis basically represents a methodological manual for the municipalities to 500 inhabitants on the possibilities of obtaining financing from the European Union to the development of the municipality.

7 Seznam použité literatury

- [1] KRAFTOVÁ, Ivana. *Finanční analýza municipální firmy*. Praha: C. H. Beck, 2002. 206 s. ISBN 80-7179-778-2.
- [2] PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 34 s. ISBN 80-247-2789-7.
- [3] *Územní plánování* [online], 2011, [cit. 20. 2. 2011]. Dostupný z www: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/upl.html>
- [4] *Portál na podporu rozvoje obcí ČR* [online], 2011. [cit. 17. 9. 2011]. Dostupný z www: <http://www.rozvojobci.cz/news/implementace-rozvoje-obce/>
- [5] *Regiony a regionalizace. Hlavní typy regionů. Základní regionotvorné procesy nodálních regionů* [online], 2011, [10. 12. 2011]. Dostupný z www: <http://www.volny.cz/krejska/2>
- [6] Kolektiv autorů. *Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích*. 1. vyd. Praha: Diderot, 1999. ISBN 80-902555-2-3.
- [7] HARROP, Jeffrey. *Struktural funding and employment in the European Union: Financing the path to integration*. Edvard Elgar Publishend, 1996. 169 s. ISBN 185-89-8219-7.
- [8] FIALA, Petr, PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie*. Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. 743 s. ISBN 80-7352-015-2.
- [9] Česko. Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionální rozvoje ze dne 29.6.2000
- [10] *Sřredoevropské politické studie – ústřední pojmy regionální politiky EU* [online], 2004, cit [10. 1. 2012]. Dostupný z www: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=192><http://www.cepsr.com/clanek.php?ID>
- [11] VILAMOVÁ, Šárka. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. Praha: 1. vyd. Grada Publishing, 2004. 196 s. ISBN 80-247-0828-0.
- [12] HRABÁNKOVÁ, Magdalena. *Strukturální fondy: příprava využívání strukturálních fondů Evropské unie v zemědělství ČR*. Praha: Instiut výchovy a vzdělávání Mze ČR, 1998. 52 s. ISBN 80-7105-182-9.
- [13] *Geografický web – Administrativní členění ČR* [online], 2010, cit [10. 1. 2012]. Dostupný z www: <http://www.hajduch.net/cesko/administrativni-cleneni>

- [14] HRABÁNKOVÁ, Magdalena, BOHÁČOVÁ, Ivana. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. 188 s. ISBN 978-80-7400-111-6.
- [15] GREGORY, Derek, JOHNSTON, Ron. *The Dictionary of Human Geography*. 5. vyd. John Wiley and son, 2011. 1072 s. ISBN 144-43-5995-9.
- [16] VANHOVE, Norbert. *Regional Policy: A European Approach*. 3. vyd. Ashgate, 1999. 639 s. ISBN 18-401-4994-9.
- [17] Kolektiv autorů. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 445 s. ISBN 978-807380-086-4.
- [18] KÖNIG, Petr a kol.. *Rozpočet a politiky EU: příležitosti pro změnu*. Praha: C. H. Beck, 2009. 630 s. ISBN 978-80-7400-011-9.
- [19] *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Principy politiky HSS*, [on-line], 2009, cit. [23. 1. 2011], dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/principy-politiky-hss>
- [20] *Nářízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. Července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999*. Dostupné z [www: http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/oj/2006/l_210/l_21020060731cs00250078.pdf](http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/site/cs/oj/2006/l_210/l_21020060731cs00250078.pdf)
- f)
- [21] *Urbanismus a územní rozvoj – ročník X – číslo 1/2007* [on-line], 2007, cit. [12. 1. 2012]. Dostupné z [www: http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2007/2007-01/01_regionalni.pdf](http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2007/2007-01/01_regionalni.pdf)
- [22] *Oficiální portál pro podnikání a export – Fondy Evropské unie a politika hospodářské a sociální soudržnosti* [on-line], 2010, cit 2007 [15. 1. 2012]. Dostupné z [www: http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/politiky-eu/fondy-evropske-unie-a-politika/1000521/15931/](http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/politiky-eu/fondy-evropske-unie-a-politika/1000521/15931/)
- [23] *Ministerstvo životního prostředí – Fond soudržnosti* [on-line], 2008, cit [18. 1. 2012]. Dostupné z [www: http://www.mzp.cz/cz/fond_soudrznosti](http://www.mzp.cz/cz/fond_soudrznosti)
- [24] *Fondy Evropské unie* [on-line], 2007, cit [18. 1. 2012]. Dostupné z [www: http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU](http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU)
- [25] *Fondy Evropské unie* [online], 2007, cit [18. 1. 2012]. Dostupné z [www: http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013](http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013)

- [26] *Dotace – Program rozvoje venkova 2007 – 2013* [on-line], 2007, cit [2. 2. 2012]. Dostupné z www: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2007/>
- [27] *Fondy evropské unie* [online], 2007, cit [18. 1. 2012]. Dostupné z www: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/197f55c7-ffeb-4f5c-ab81-26237ef6eaf1/Narodni-strategicky-referencni-ramec-CR-2007%E2%80%942013->
- [28] *Národní rozvojový plán ČR 2007 – 2013*. Budoucnost programů fondů Evropské unie. Praha: 2006. Dostupný z www: http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2006/2006-01/11_narodni.pdf
- [29] *Programový dokument Program rozvoje venkova*. Ministerstvo zemědělství České republiky. Praha: listopad 2008. Dostupný z www: http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Feafrd%2F1180428724933.pdf
- [30] *Programový dokument OP ŽP pro období 2007-2013*. Ministerstvo životního prostředí České republiky. Praha: prosinec 2007. Dostupný z www: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=1bad8d4a-1bc1-423d-a637-5cc6f551e8ad>.
- [31] *Programový dokument OP VpK pro období 2007 – 2013*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Praha: prosinec 2007. Dostupný z www: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=26c40f51-7478-44c1-a12d-2e6672794ed8>
- [32] *Programový dokument OP VaVpI pro období 2007 – 2013*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Praha: prosinec 2007. Dostupný z www: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=80d40ad9-5498-4a53-95de-526a54f91518>
- [33] *Programový dokument OP LZZ pro období 2007 – 2013*. Ministerstvo práce a sociálních věcí. Praha: prosinec 2007. Dostupný z www: <http://www.strukturalni-fondy.cz/CMSPages/GetFile.aspx?guid=9d2ee975-29fd-4a3a-a6ae-198e880027f8>
- [34] *Programový dokument Integrovaného operačního programu pro období 2007 – 2013*. Ministerstvo pro místní rozvoj. Praha: prosinec 2007. Dostupný z www: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Files/26/261d4c5c-ddad-421b-af17-7b505cce035c.pdf>

[35] *Programový dokument ROP Jihovýchod*. Regionální rada regionu soudržnosti Jihovýchod. Praha: 2007. Dostupný z www: <http://www.jihovychod.cz/prozadatele/dokumenty-ke-stazeni/aktualni-dokumenty>

8 Seznam grafů, schémat a tabulek

Graf č. 1 – Struktura příjmů obcí v roce 2011

Graf č. 2 – Čerpání finančních prostředků dle cílů strukturální politiky v ČR a EU

Schéma č. 1 – Vztah kvantitativního a kvalitativního dělení regionů

Schéma č. 2 – Rozdělení ČR do regionů NUTS

Tabulka č. 1 – Úrovně NUTS dle počtu obyvatel

Tabulka č. 2 – Základní SWOT analýza obce

Tabulka č. 3 – Nová výstavba a územní rozvoj

Tabulka č. 4 – Infrastruktura a občanská vybavenost

Tabulka č. 5 – Životní prostředí

Tabulka č. 6 – Podnikatelské prostředí

Tabulka č. 7 – Místní obyvatelé a kvalita života v obci

Tabulka č. 8 – Cestovní ruch, kultura a volnočasové aktivity

Tabulka č. 9 – Přehled příjmů a výdajů za rok 2009

Tabulka č. 10 – Přehled příjmů a výdajů za rok 2010

Tabulka č. 11 – Schválený rozpočet obce 2012

Tabulka č. 12 – Prioritní osy a oblasti podpory integrovaného operačního programu

Tabulka č. 13 – Prioritní osy a oblasti podpory operačního programu ŽP

Tabulka č. 14 – Prioritní osy a oblasti podpory operačního programu VpK

Tabulka č. 15 – Prioritní osy a oblasti podpory operačního programu LZZ

Tabulka č. 16 – Prioritní osy a oblasti podpory operačního programu VaVpI

Tabulka č. 17 – Prioritní osy a oblasti podpory ROP Jihovýchod

Tabulka č. 18 – Priority, cíle a opatření osy I

Tabulka č. 19 – Priority, cíle a opatření cíle II

Tabulka č. 20 – Priority, cíle a opatření cíle III

Tabulka č. 21 – Priority, cíle a opatření cíle IV

9 Přílohy

Příloha č. 1 – Projekt „Splašková kanalizace a ČOV“